

Izhaja vsak petek dopoldno. Izdaja konsorcij Malega lista. Nas. ov.: Mali list, Trieste, casella centro 37. — Urad: via Valdirivo 19-III.

Odgovorni urednik: dr. I. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NABOČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

OGLASOV IN OBJAV

višine v 1 stolpcu 5 L.

objavah se daje primeren popust po dogovoru.

MALI OGLASI: 30 stotink vsaka beseda v navadnem tisku; mustno 40 stotink beseda; z VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglasovanju primeren popust.

Mali koledar.

Nedelja, 9. dec., 2 adventna, Valerija. Ponedeljek, 10.: Lavretanska Mati božja. — Torek, 11.: Damaž, papež. — Sreda, 12., (mlaj): Aleksander, muč. — Četrtek, 13.: Lucija, dev., Otilija, dev. — Petek, 14.: Spiridion, opat. — Sobota, 15.: Kristina, dekla, Jernej, škof. Dan je dolg osem ur in pol.

Majhne novice.

Ne ubijaj!

Val ogorčenja je zajel celo Italijo, ko so pariški porotniki obsodili morilca Modugno le na dve leti ječe. Ta je namreč ustrelil italijanskega podkonzula grofa Nardinija.

Porotniki so zaslišali celo vrsto italijanskih političnih ubežnikov. Italijansko časopisje protestira proti pravdoreku, ki daje protifašistom poguma in jih sili k nadaljnim atentatom na fašiste v inozemstvu. Studentje so po vseh večjih mestih priredili demonstracije proti taki pravici. — Božja zapoved: Ne ubijaj! je bila poteptana.

V Ameriko.

Jutri, v soboto, v zgodnjih jutranjih urah, odpluje iz Trsta parnik «Belvedere». Z njim gre v Ameriko okoli 1500 Kraševcev in Istranov. — Naj vas čuva Brezmadežna — na njen god zapuščate domačijo — v novih življenjskih borbah!

Pravilno.

Goriški prefekt je zposlal svojim podeštatam okrožnico, v kateri odločno zahteva, da se lotijo podeštati varčevanja. Podeštati, ki zapravljajo, dela proti vladi. Za naprej morajo izostati vsi občinski stroški, ki jih zakon ne zahteva izrecno in ki niso neobhodno potrebni. Ne sme se več zgoditi, da bi kateri podeštati kar na svojo roko izvršil kako delo ali nastavlil novega uradnika, ne da bi prej vprašal prefekturo za dovoljenje. Odločen nastop goriškega prefekta proti zapravljanju ljudskega denarja, ki je po Mussolinijevih besedah svet, je treba le odobravati.

Mladi doktorji.

V preteklem tednu so bili na vseučilišču v Padovi povzdignjeni v čast pravdarskih doktorjev sledeči gospodje: Avgust Nemeč iz Bilj pri Gorici, Avgust Sfiligoj iz Dobrovega v Brdih in Lojze Rustja iz Skrilj pri Ajdovščini. Vsem trem častitamo!

Iz ljubezni do bližnjega.

V nedeljo je bila na hribu sv. Elije v Redipulju pretresljiva slovesnost. Ob navzočnosti poveljnika III. armade, vojvode iz Aoste se je vršila na prostranem vojnem pokopališču sv. maša za padle bolniške usmiljenke. Vojvoda je proslavil usmiljenko Marjetico Kaiser Parodi, ki je dala svoje mlado življenje v službi za ranjence in bolnike.

Smrt.

V Ljubljani je umrla te dni gdi. Cirila Cotič. Bila je hči bivšega ravnatelja «Edinosti» g. Maksa Cotiča. Naše sozalice!

Nov zdravnik.

V Modeni je dovršil zdravniške šole g. Marcel Verč iz Trsta in bil imenovan za doktorja.

Švejk.

Danes boste brali in se smejali nad duhovito povestjo «Dogodivščine dobrega vojaka Švejka v svetovni vojni». Ta povest je že prestavljena v vse svetovne jezike; nad Švejkom se smejejo že v filmu in na gledaliških odrih. Češki pisatelj Hašek v povesti neusmiljeno, a s fino duhovitostjo šiba slabosti avstrij-

Pariški strah ali debela Berta.

Malokdo je zašel k fotografu Charlesu Dufetu. Ta dobričina z lepo rdečim nosom, ki je vse lastnosti svojega gospodarja razodeval, je imel podrto bajto v pariškem predmestju. Prinesla ga je noč od nekod in je začel delati prav slabe slike zaljubljenim parom. Še rajši je pa popival in v miru božjem kadil svojo pipo. Pride vojna. Nemški topovi grme pred vrati Pariza. Iz zraku se vsipljejo strahoviti nemški zračni torpedi. Starega Dufeta pa to kar nič ne spravi iz ravnotežja. Le to je bilo čudno, ko so sirene s tuljenjem naznanjale sovražni letalski napad ter vabili ljudi v kleti, ni bilo starega fotografa nikjer.

Pol osmih zjutraj 23. marca 1918. je. Lep, mil dan. Človek ne bi bil mislil, da se koljejo milijoni ljudi le 100 kilometrov pred Parizom.

Silen pok pretrese ozračje; potem še in še. Takih eksplozij še ni bilo. V zraku tudi ne brnijo sovražni letalci. Vojni urad raznese vest, da so Nemci izumili tak zrakoplov, ki se dvigne v strašne višine ter ga ni mogoče videti ne slišati. Parižanov se loteva obup. Proti takemu sovražniku so brez moči.

Stari Dufet pa pravi prvi peku in pri branjevk, da je udarila nemška granata težka 4 kvintale, v cerkev sv. Gervazija in ubila 88, težko ranila pa 60 ljudi. Dan za dnem so se slišale take govornice. Parižani so jeli javno godrnjati na svoje generale, da jih ne vedo rešiti strašne smrti. Odkod te granate, ko so Nemci vendar tako daleč od Pariza; kako to, da granate udarijo ravno tja, kjer je zbranih veliko ljudi ali pa v skladišču in ne zgreše cilja?

Na glavnem protišpijonskem oddelku v vojnem ministrstvu so mrzlično delali, da bi odkrili tajnega nemškega vohuna, ki vodi obstreljevanje Pariza. Grozni neznanec je bil že vpisan v seznamu sovražnih špijonov pod imenom «pariška smrt».

Nekega dne naredi pariška policija slučajno preiskavo blizu Dufetove delavnice. Potrkajo tudi pri starem mojstru. Ker nihče ne odpre vderejo v sta-

ske vladavine. Švejkova slava je svetovna. Upamo, da bodo bravci vžili kako zabavno urico z dobrim vojakom Švejkom.

Jezik za zobe!

Na Ogrskem so prepovedali brati 240 inozemskih listov, ki so pisali proti državi.

Tržaška smrt in življenje.

V oktobru je 264 Tržčanov zapustilo ta svet; v novembru le 213. Zavekalo pa je v oktobru 268 novorojenčkov, v novembru pa 284. Parov je tudi bilo dosti; oktobra se jih je vzelo 184; novembra 167.

Še en doktor.

Na univerzi v Sieni je postal doktor g. Surina Anton iz Rupe pri Jelšanah. Prvemu doktorju iz bistrških krajev lepo častitamo!

Sv. Barbara.

V torek so artilerija in ženijske čete praznovala god svoje patrone sv. Barbara. Sv. Martin je zavetnik pešcev in konjenice, Marija Lavretanska pa avijalnikov.

Narodno-napredna stranka.

Vse med demokrati in baje niso zadovoljni s Pribičevičem. Sam slovenski vodja Žerjav je dejal pri seji okrožnega odbora v Ljubljani, da jih je Pribičevič v svoji protišbrski gonji pripeljal v slepo ulico. Baje se bodo žerjavovci od nje-

novanje. O fotografu ni sledu. Vse je razmetano. V podu najdejo agenti majhna vratca. V nizkem temačnem prostoru staknejo — brezžični brzojav.

Ni pretaklo dosti mesecev in Nemeč se je umikal. Nekega dne je nabit po vseh pariških oglih lepak vojaškega poveljstva, ki je opisoval «debelo Berto», pravzaprav tri debele Berte. To so bili trije nemški topovi, ki so na 110 kilometrov (!) daleč obstreljevali Pariz. Cevi so bile dolge 37 m in so jih po vsakem 50. strelu morali menjati. «Debele Berte», kot so Nemci nazivali to svoje grozno orožje, so imele strašno izumetničen ustroj, za katerega prevoz je bilo treba 14 vagonov. Cevi so bljuvale 400 kg težke granate skoraj navpično; ker je izstrelek prišel 41.000 m (!) visoko, se je gibal v popolnoma brezračnem prostoru ter je prebrzel daljavo, za katero bi brzovlak rabil 2 uri v dveh minutah! Granata je udarila na cilj tako neznanško hitro, da je ni bilo mogoče niti videti, niti slišati. Profesor Rausenberger iz Frankfurta je ustvaril te morilne cevi.

44 dni je «pariški strah» s pomočjo «debelih Bert» strahoval prestolico Francije. Mrtvih in ranjenih je bilo že na tisoče. Pa kakor je ob nemškem umiku prišel konec za Berte, tako je čez nekaj mesecev potem bila zadnja ura tudi njihov vodji, staremu fotografu Charlesu Dufetu oziroma mlademu avstrijskemu nadporočniku Rihardu Franku.

Frank je prišel ob izbruhu vojne iz Rio de Janeiro. Ni mogel v Avstrijo in se je zato del na razpolago glavni nemški špijonski centrali v Barceloni.

Takrat je srečno odnesel pete iz Pariza. Toda, ko so ga drugi poslali v Francijo, so ga na meji ujeli. Obsodba «pariške smrti»: ustreljen. Štiri tedne po premirju je je Rihard Frank stopal na strani francoskega polkovnika ob četi, ki ga je imela ustreliti, in je mirno kadil cigareto. Ko je končal, potegne uro in se obrne k polkovniku: «Čas je; opravimo!»

Strelji zablisejo, «pariška smrt» ne bo več morila...

ga odcepili in zopet ustanovili narodno-napredno stranko. Na to zlasti delata dr. Kramer in dr. Puc.

Velika Gorica.

Občina Vrtojba se je po dekretu v zadnjem Uradnem listu združila z goriško občino.

Slovanska starina.

Neki profesor iz bolonjske univerze je odkril v svetišču sv. Dominika v Soriano v Kalabriji staroslovanski evangelij iz XIV. stoletja.

Tržaške šole.

Ljudskih šol v Trstu je 31. Pa so vse prenapolnjene, ker je 20.339 šolarjev učiteljskih moči je 323.

Svetnik iz St. Petra na Krasu.

Že 5 stoletij se učenjakarji kregajo med sabo, kjer je bil rojen sv. Hieronim. Sam svetnik je v svoji knjigi «De viris illustribus» (O slavnihi možeh) zapisal, da je doma iz Stridona. Učenjaki so iskali, kje bi bil ta stari Stridon, ki so ga Gotje razdejali. Starinoslovec Bulić je mnenja, da je Stridon v Bosni. Najnovejša raziskavanja zgodovinarja Rogošiča so pa dognala, da je Stridon stal tam, kjer je danes — St. Peter na Krasu. Sv. Hieronim je torej pristen Kraševce.

Delavska hiša.

V nedeljo so v Neaplju blagoslovili novo veliko in moderno urejeno stanovanjsko hišo za delavske družine.

MIHEC: Bim, bim, bom, že dolgo udarjava ob bron.
JAKEC: Prav rada bi znala, kdaj bova končala.

Sneg vrh ognja.

Vrh ognjenika Vezuva je ta teden pobelil sneg.

Umetnost.

Znani umetnostni zgodovinar Izo Cankar je v nedeljo otvoril angleško razstavo v ljubljanskem muzeju. Bil je navzoč tudi angleški minister Kennard. Razstavljenih je 80 najboljših del angleških slikarjev in plastikov. Razstavo bodo prenesli tudi v Zagreb in Belgrad.

Ugo Ojetti

Je širom Evrope znani italijanski krasnoslovec. Izdaja več leposlovnih in umetniških mesečnikov. Med temi je znan list «Dedalus». S prvim decembrom pa bo Ojetti začel izdajati v Florenci pesniški obzornik «Pegaso».

Predno se je Ojetti vrgel na leposlovje, je bil glavni urednik milanskega «Corriere della sera».

Smrt.

Umrl je v svoji vili pobočnik Nj. V. kralja general Cittadini. Rajnik je bil vzorna vojaška postava. Za njegove zasluge ga je lansko jesen kralj povzdignil v grofa.

Doktor kmetijstva.

Brat min. predsednika Mussolinija, Arnaldo je postal častni doktor kmetijskih ved. To čast mu je podelila kmetijska visoka šola v Milanu. Arnaldo Mussolini je glavni urednik glavnega fašistovskega glasila «Popolo d'Italia».

Divji rop.

Na najbolj prometni ulici v Bukarešti je velikanska zlatarnica. Pretekli teden sta prišla notri proti poldne dva bogato oblečena kupca. Izbirata nekaj časa potem pa bliskovito potegneta revolverje in pobereta za 2 milijona vrednosti.

Čez par dni so pa že oba bandita vjeli.

Izobčenci.

Pariški kardinal je zopet objavil proglas proti delovanju «Action Française». Ta «francoska akcija», ki skuša pod plaščem vere uganjati svoj nacionalizem, je že bila obsojena od sv. stolice. Postaja pa vedno bolj predrzna in trosi čim več krivih naukov. Zato se sliši, da bo papež izobčil člane «Francoske akcije».

Nesreča.

Prejšnji teden se je spet pripetila železniška nesreča. Med postajo Okučani-Novska na Hrvaškem sta trčila dva tovorna vlaka. Lokomotivi in več ko 20 vagonov je zdrobljenih. 11 železničarjev je ranjenih, 2 sta pokopana pod razvalinami. Čudno je to, da je še malo katero leto učakalo toliko železniških nesreč kot letošnje.

Modrost.

Če prideta na dom mi dva, pomoči prosit, siromaka, sovražniku najprej se da, prijatelj malo naj počaka.

(Stritar.)

Češki rdečkar.

Načelnik češke komunistične stranke dr. Šmeral bo najbrže izvoljen za predsednika vseh komunistov na svetu. Mož je že pred enim letom pobegnil v Moskvo in se ondi oženil z neko Stalinovo sorodnico. Stalin pravi, da Šmeral najbolj pozna evropske razmere. Zlahta pa tudi nekaj pomaga.

Tifus.

V Francoskem mestu Lyonu je 1535 ljudi zbolelo na tifusu.

Grof.

Kralj je odstopivšemu podministru za vojsko poslal lastnoročno pismo, kjer ga imenuje za dednega grofa. Novemu grofu Cavalleru je prvi minister pisal v zahvalo dolgo pismo.

Ponarejene menice.

Brat sovjetskega podkomisarja za zunanje zadeve Litvinova je bil pred leti nastavljen pri ruski trgovski družbi v Berlinu. Pred dvema letoma ga je družba odpustila. Letos pa so dospela na družbo menice v skupnem znesku 200.000 angleških funtov, s pripombo, naj jih družba plača. Ugotovilo se je, da so menice ponarejene in da jih je ponaredil brat Litvinova. Z zadevo se bavi sodna oblast.

Slabi gospodarji.

V Neaplju je šla po zlu banka «Credito Meridionale». Krivi so njeni voditelji. Zato so oblastva budno zasledovale računovodjo Fraschetti in ravnatelj Boisija. Gre za par milijonov. Glavne krivce so konfinirali. Pravi Drugi so pa pod nadzorstvom. Med temi je grof di Santa Severina in markez Caracciolo di Sant'Eremo.

Zasluzena nagrada.

Ugledna Francoska revija «L'Europe Nouvelle» že par let razpisuje nagrade za najboljši politični spis. Letošnjo nagrado 10.000 frankov je dobil Vladimir d'Ormesson, ki je napisal knjigo «Zaupanje v Nemčijo». Pisatelj pravi, da vojne ne povzročijo le gospodarska tekma, marveč tudi in še bolj duševno razpoloženje med narodi. Na to duševno razpoloženje je treba vplivati in je prav voditi, pa ne bo več groznih morij. D'Ormesson pravi da je treba priti do miru z Nemčijo, do miru, ki ga bo ljudstvo v svoji duševnosti umevalo in zahtevalo.

Zanimiv in razveseljiv pojav je, da so na Francoskem, kjer je nacionalizem globoko ukoreninjen, priznali in odlikovali tako delo.

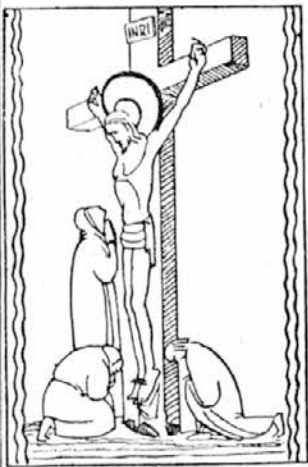
Kmet je steber države.

V Rusiji je začelo silno pomanjkanje žita. Državna oblastva so s silo hodila v kmečke sklednje po žito. Pri tem je prišlo pogosto do krvavih rabuk, ko je kmet videl, da mu žandarji jemljejo pridelek njegovih žuljev. Žita pa zato kmet ne prinese na trg, ker ga rabi kot plačilno sredstvo. V Rusiji trpi podeželsko prebivalstvo silovito na pomanjkanju

sukna. Vsled tega so se po vseh kmečkih občinah jeli naročevati na pletilne in tkalne stroje. Te pa morajo z žitom plačati. Tako pravi moskovska «Pravda». Pa tudi, če to ni res, vendar je res, da kmet lahko sam od sebe živi, država brez njega pa ne.

Pomagaš si sam!

Student je bil po večini zmeraj revež. Tako je tudi v Ameriki. Samo ta razlika je, da si v Ameriki znajo pomagati. V mestu Princeton si skoraj polovica vseučilišnih dijakov zasluži svoj kruh. V prostih urah delajo kot uradniki, prodajalci, v uredništvih in drugod. Vsi smatrajo to za častno. Na univerzi imajo celo poseben urad, ki preskrbuje mesta brezposelnim študentom.

Vzemi beri!

Evangelij druge adventne nedelje.

Advent pomeni, kar prihod. Čigavega prihoda čakamo? Gospoda Jezusa Kristusa. Današnji evangelij nam razloži, kdo je on, ki je moral priti in so ga narodi pričakovali. Njegova čudežna in usmiljena dela pričajo o njem, da je po prerokih obljubljeni Odrešenik sveta, učlovečeni Sin božji.

Janez Krstnik je bil poklican, da pripravljaj Odrešeniku pot med izvoljeni narod, med Izraelce. Tej nalogi se je svetnik ves izročil in posvetil. Od otroških let je živel v puščavi v najstrožji pokori, da bi z zgledom in z besedo učil pot pokore, ki edina drži v kraljestvo božje in Kristusovo.

No kralj Herod je Krstnika vrgel v ječo. Kruti nečistnik se znaša nad nedolžnim spokornikom! Janez je torej v ječi, a ne toži nad svojo usodo, niti ne misli nase. Spricho bližnje mučeniške smrti, ki mu grozi, je v skrbeh le za ljube učence, kako bi jih naravnal h Kristusu. Kako velika in močna je duša Krstnikova, kako brezmejno je navdušen za svoj poklic! Zato pošlje k Jezusu dva svoja učence z vprašanjem: «Ali si ti, kateri mora priti, ali naj drugega čakamo? A Janez hoče, naj bi se učenca na svoje oči in ušesa prepričala, da se v

Jezusu dopolnjujejo napovedbe prerokov in je torej on pričakovani Zveličar. Jezus tej Krstnikovi nameri ustreže ter pomenljivo odgovori: «Speročita Janezu, kar vidite in slišita: slepi spregledujejo in hromi hodijo, gobavi se očiščujejo in gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo in ubogim se blagovest oznanja». — Res, to je slika obljubljenega Zveličarja, kakršno so stoletja poprej zarisali preroki.

Nato izreče Jezus o Janezu pohvalo, kakršne iz njegovih ust nihče drugi ni prejel. «Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? — Ali kaj ste šli gledat? Človeka, oblečenega v mehka oblačila? ...Ali kaj ste šli gledat? Pereroka? Da, povem vam, več ko preroka... Med rojenimi od ženah ni vstal nobeden večji ko Janez Krstniko.

To je pohvala značaju, ki ga ni načela nobena mehkužnost. V tak značaj je junak Janez vzrastel s pokoro, z molitvijo, služoč le resnici, ki je Kristus.

Bodi nam junak Janez vzor v adventu in vselej. S svojim zgledom naj pripravljaj Jezusu pot i v naša srca.

PO SVETU**Mussolinijev govor.**

V soboto je imel prvi minister govor pred ministri. Mussolini je dejal, da v zunanji politiki dela na dogovor z Nemčijo zastran reparacij. Kar se tiče notranje politike pa dokazuje živahni promet po železnicah in v pristaniščih, večja poraba elektrike in manj brezposelnih, da je v deželi mir. Bančni polomi tretje in četrte vrste se morajo smatrati za zdrav pojav, ker nepotrebni ali slabo upravljani zavodi morajo podleči.

Potem je Mussolini izrazil, da je ves narod po pravici ogorčen nad pravdorekono pariške porote. Na zadnje je vladni načelnik še podal nekaj izjav o novih konfederacijah fašistovskih sindikatov. H koncu je omenil, da bo prvih trideset članov Italijanske akademije imenovanih 23. marca.

Društvo narodov.

V decembru bo stopil skupaj svet Društva narodov. Toda kje sa bodo pomenkovali, še gospodje ministri ne vedo. Stresemann je še bolan, Chamberlain še prha, Brianda se naduha baje loteva, zato bodo izbrali za posvetovanje bržkone Nizzo ali Lugano, kjer je bolj toplo kot v Ženevi.

Desetletnica.

V soboto so v Jugoslaviji obhajali desetletnico osvobojenja. Povsod po državi so ta dan slovesno praznovali. V Zagrebu je pa kmečka stranka izdala proglas proti proslavi. Ko se je imela vršiti v katedrali zahvalnica, so nekateri študentje začeli vpiti proti Srbom. Prišlo

je do rabuk. Ko je policija peljala v zapor brivskega pomočnika Petriča, je na voglu ustrelil nekdo proti njen. Strelji so smrtno zadeli Petriča, ki je potem izdihnil v bolnišnici; težko ranjen je bil pri tem tudi en policaj. Belgrajski listi pravijo, da je izzvala nemire komunistične mladež. V Zagrebu je bil aretiran urednik radicevskega lista «Narodnega Vala», ker je pisal protikralju. Zagrebški visokošolci štrajkajo, ker je policija aretirala 36 dijakov, ki so demonstriali. Vse kaže, da bo vlada bolj strogo nastopila proti opoziciji.

Trije R.

Zimsko zasedanje berlinske zbornice je bilo prav važno. Nastop ozdravelega zunanega ministra Stresemanna je napovedal politiko treh R. Tako imenuje politična javnost troje vprašanj, katerih se je Stresemann lotil. R(äumung), R(eparationen) in R(üstungsfrage) so ti R. Prvo vprašanje se tiče izpraznitve Porenja, drugo vojnih reparacij ali davščin Velikemu sporazumu in tretje razorožitve. Toda pri reševanju teh vprašanj bo Nemčija naletela na skupen odpor Antante. Z jekleno vztrajnostjo bodo Nemci tudi tu uveljavili svoje želje. Štirico in nepotrpežljivostjo jo bodo pa polomili.

Grk in Turek v laseh.

Zastran Turkov v zapadni Traciji, ki spada pod Grčijo, so se jeli listi v Atenah in v turški Angori prav pošteno zmerjati. Turki pravijo, da Grki grdo delajo s Turki v Macedoniji. Ti pa odgovarjajo, da se sme Turčija po mednarodnih pogodbah brigati le za turško posestno stanje ne pa razmotrivati položaja traških Turkov. Naša vlada posreduje po svojem znanem diplomatu Grandiju.

Novi krmar.

Iz Amerike prihajajo glasovi, da iščejo namestnika za Kellogga. Kellogg je neke vrste zunanega ministra. Na njegovo mesto bo bržkone prišel gospod Fletcher, ki je za poslanika v Rimu. Fletcher spremlja že sedaj svojega bodočega gospodarja Hooverja na njegovem potovanju po južni Ameriki. Ameriški zunanji minister je poleg angleškega prva oseba svetovne politike.

Politična raca?

Ko gre za nove kardinale je dosti uganjanja tudi v političnih krogih. Seveda Vatikan modro molči. Govori se, da bo avstrijski kancler dr. Seipel dobil rdeči klobuk. Obenem pa da Vatikan močno na to dela, da bi bil Seipel izvoljen za predsednika avstrijske republike. Brž po izvolitvi pa da bo povzdignjen v kardinala. Tako bi kardinal rimske Cerkve bil ob enem tudi glavar države. Kajpada imajo take novice svoje korenike v možganih takih ljudi, ki se jim venomer sanja o «klerikalizmu».

Dogodivščine**dobrega vojaka Švejka.****I.****Kako je dobri vojak Švejk posegel v svetovno vojno.**

«Tak so nam ubili Ferdinanda», je rekla postrežnica gospodu Švejku. Pred leti je bil opustil vojaško službo, ko ga je vojaška zdravniška komisija definitivno proglasila za bebeca; zdaj se je preživljal s prodajanjem psov, grdih nečistokravnih bestij, katerim je izdajal ponarejene rodovnike. Poleg tega poklica ga je trpinčil revmatizem in si je pravkar mazal kolena z opodelkokom.

«Kterega Ferdinanda, gospa Müllerjeva?» je vprašal Švejk, ne da bi prestal si masirati kolena; «jaz poznam dva Ferdinanda. Enega, ki je sluga pri drogistu Pruši in mu je nekoč pomotoma izpil steklenico nekega mazila za lase, in potem poznam še Ferdinanda Kokoško, ki zbira pasje drecke. Obeh ni prav nič škoda.»

«Ali, gospod, ubili so gospoda nadvojvodo Ferdinanda, tistega iz Konopišta, debeluharja in pobožnjaka!»

«Ješmarija!» je vzkliknil Švejk, «ta je pa dobra! In kje se je gospodu nadvojvodi to pripetilo?»

«Počili so ga v Sarajevu, z revolverjem, veste. Vozil se je ondi s tisto svojo nadvojvodinjo v avtomobilu.»

«Glejte no, gospa Müllerjeva, v avtomobilu! Ja, tak gospod si to lahko privoščiti in niti ne pomisli, kako nesrečno se lahko konča taka vožnja z avtomobilom. In še v Sarajevu, v Bosni, gospa Müllerjeva. To so storili pač Turki. Mi bi jim pač ne bili smeli vzeti Bosne in Hercegovine. Vidite, vidite! Tak je torej gospod nadvojvoda že pred božjo sodbo. Ali se je dolgo mučil?»

«Gospod nadvojvoda je bil takoj mrtev. Saj veste, z revolverjem se ni igrati. Nedavno se je tudi igral neki gospod pri nas v Nuslih z revolverjem in postrelil vso družino in še hišnika, ki je prišel gledat, kdo strelja v tretjem nadstropju.»

«Nekateri revolver ne ustrelji, gospa Müllerjeva, pa če iz kože skočite. Takih sistemov je šuma. Ampak za gospoda nadvojvodo so si kupili gotovo kaj boljše, in staval bi, gospa Müllerjeva, da se je človek, ki mu je to storil, za to priliko tudi lepo oblekel. Zakaj, veste, streljati na gospoda nadvojvodo je presneto težko; to ni kakor bi lovski tat streljal na logarja. Tu je šlo za to, kako priti do njega, zakaj na takega gospoda ne smete iti v kakšnih capah. Treba iti v cilindru, sicer vas prej zgrabi policaj.»

«Pa jih je, pravijo, bilo več, gospod.»

«Kajpada, več!» je rekel Švejk in si nehal masirati kolena. «Ako bi hoteli vi ubiti gospoda nadvojvodo ali cesarja, bi se gotovo tudi s kom posvetovali. Več ljudi več ve. Ta svetuje to, oni drugo; vse lahko nam bo storiti, ako združimo moči, kakor je to naši cesarski pesmi. Glavna reč je zaduhati pravi trenotek, ko

gre tak gospod mimo... Jaz grem zdaj v gostilno 'Pri kelihu', in ako bi kdo prišel po podganarčka, za katerega sem si vzel predujem, tak mu recite, da ga imam v svoji psarni na kmetih, da sem mu pred kratkim kupiral uhlja in ga ne smem prevažati, dokler se mu uhlja ne zacelita, sicer bi se mu lahko prehladila. Ključ pustite pri hišnici!»

V gostilni «Pri kelihu» je sedel le en gost: civilni stražnik Bretschneider, ki je bil v službi državne policije. Gostilničar Palivec je umival tace in Bretschneider se je zaman trudil, da bi začel z njim resnejši razgovor.

Palivec je bil znana sirovina; vsaka njegova druga beseda je bila zadnjica ali govno. Pri tem pa je bil načitan človek in je opozarjal vsakogar, naj si prebere, kar je napisal o poslednjem predmetu Viktor Hugo, ko je slikal odgovor Napoleonove stare garde Angležem v bitki pri Waterloo.

«Lepo poletje imamo», je začel Bretschneider svoj resni razgovor.

«Vse skup je za en drek!» je odvrnil Palivec in polagal tace v kredenco.

«Lepo so nam jo zaigrali v Sarajevu»,

„Milijard za socialne potrebe ni!“

Tako je zaklical francoski poslanec Montigny proti vojnemu ministru Painleveju. «Za potrebo jih ni, za preštevilno armado pa!» Poslanec je potem navajal številke, da je v Franciji stalno preko pol milijona ljudi pod orožjem in da se Francija oborožuje v imperialistične namene. Seveda je nastal pri vladnih strankah grozen hrup.

Kraljev namestnik.

Ker je angleški kralj Jurij še vedno močno slab, bo podpisaval državne listine «Državni svet». Udje so: kraljica Marija, prestolonaslednik, kraljev brat, nadškof iz Canterburija in prvi minister.

Žlahta po sili.

V neapeljskem dnevniku «Il Mattino» je znani italijanski novinar Curzio Malaparte napisal pod zgornjim naslovom prav zanimiv članek o min. predsedniku Mussoliniju. Uvodnik je posnel tudi «Popolo d'Italia». «Mussolini, ravnatelj «Popolo d'Italia», ustanovitelj fašjev, vodja vstajnikov, Mussolini prvih šestih let revolucionarne vlade se je ločil od realnosti naših dni, od našega čustvovanja povprečnih ljudi. On je že v zgodovinski prihodnosti; to vsi opazijo in zlasti ljudstvo je za to občutljivo.

Mussolini VII. leta ni več to kar je bil doslej: taka je ljubosumna vdanost in globokoverno češčenje s katerim ga Italijani obdajajo, da si ga nihče več ne more predstavljati takega kot ga je poznal do včeraj.

Pravijo o Napoleonu, da se je po drugem pohodu proti Avstriji tako izpremenil, celo v glasu, da so celo njegovi vojaki od Marenga in Arcole imeli vtis, da stoje pred drugim človekom.

Gospa Stael, ki ji je, dopadalo se prištevati med neomajne sovražnice zmagovalca pri Rivoli, sa je po pravici čudila nad prijateljskim občevanjem nekaterikov napram vladarju. «Oni ne razumejo», je pravila, «da Napoleon ni več šolar v Brienneju, ne v Jožefino zaljubljeni topniški častnik, niti ne veliki vojskovodja. Kdaj se bodo njegovi nekdanji tovariši spomnili, da je gospoda Bonaparta nadomestil Napoleon?»

Opazke gospe Stael se morajo smatrati kot ukor vsem tistim, ki v VII. letu revolucije še skušajo javno in zasebno kazati znamenja ali priče svojih prijateljskih ali tovariških odnosov do časnikarja Musolinija ali do min. predsednika iz leta 1922. Dosti bahačev se potika še okrog, ki se ustijo, da so se zabavali z Mussolinijem, da so večerjali z njim kdaj leta 1907. ali 1914. ali da so mu ponudili cigareto v kakem železniškem kupeju. Še preveč ljudi se potika okrog,

ki govoreč o Vodji, ga kličejo kar Benito. Čas je povedati na glas da Benitota ni več. Mussolini se kliče. Vodja in samo Vodja (Duce). Vedeti je treba, da Mussolini ni v zaupnih ali pristranskih odnosih z nikomer. Nihče nima več pravice ga tikati sklicevaje se bodisi iz preračunjenosti, bahavosti ali bebahavosti ne na stare zveze prijateljstva (prijateljstvo je dragocena reč in Vodja je bil z njo zmeraj skop, kakor pritiče višjim duhovom), marveč na golo srečanje kod in kedaj».

Malaparte, ki je eden najduhovitejših in odločnih fašistov, piše naprej da sam Mussolinijev brat Arnaldo spoštljivo in izbrano govori o Vodji.

Le ljudstvo bi imelo pravico po starem latinskem običaju ga tikati. To-lična je Vodjeva veličina, da je on le blizu nizkih. Napoleon ni mogel v letih svoje največje veličine prenesti domačnosti «posili žlahte». Tisti, ki se sklicujejo na prvenstvo spoznanja ali prijateljstva, so zmeraj lačni sklade leče».

Hi koncu poziva uvodničar fašiste, naj ne zaupajo tistim, ki govore o «Benitu» kot o svojem sorodniku iz prvega kolena, ker ljudstvo je že v pravi zaslubi vzelo Mussolinija za Mussolinija solčnih dob.

Orjaška borba dela s kapitalom.

Marsikdo se še spominja, da je bral o velikanski stavki angleških premogarjev, ki je do dna pretresla vse svetovno gospodarstvo. Letos je pa Nemčija pričala orjaške borbe med kovinarji v Porenju in veletovarnarji.

Miljon ljudi strada!

Od prvega novembra se ne kadi več iz visokih tovarniških dimnikov in Martoinskih peči v Westfaliji in v Porenju. Ogronna nakovala in žerjavi rjavijo v zimski megli. Grobna tišina tlači prej živahne tvorniške pokrajine; le stražniki in vratarji budno pazijo pošastne stavbe, kamor se je dan za dnem valil delavski tok za delom in zaslužkom. Danes je pa že več ko en mesec potekel odkar so fabrikantje vrgli na cesto 250.000 delavcev. Računajmo delavsko družino na povprečno štiri glave, pa z grozo preračunamo, da je okroglo en milijon delavskih ljudi brez kruha. Med tem milijonom je tudi več domačinov ki so šli v Westfalijo. Zato boste s še večjim zanimanjem prebrali ta članek.

Za 12 fenigov!

V orjaški borbi, ki se vedno bije med delom in kapitalom, imata bojujoča tabora dvojno orožje v orožarni. Delavstvo hoče uveljavljati svoje zahteve s stavkami. Fabrikantje pa pritisejo delavce ob zid s tem, da jih vržejo na cesto. Stavkujoče delavstvo je bilo že od nekdanj obsovaženo pri javnosti in je imelo malo odmeva, ter je po navadi

podleglo. Zmeraj je izgledalo, da je delavec napadalec; lastnik da se le brani. Vsled te psihoze (duševne razpoloženi) pri javnosti so angleški premogarji izgubili bitko.

Tokrat na Nemškem je pa drugače. Fabrikantje so vrgli delavce iz tovarnen ne da bi ti kaj stavkali.

Delavci so zahtevali, naj jim povišajo mezde za 12 fenigov (en fenig je 4 in pol stotinke). Industrijalci so se tej delavski zahtevi prav trmasto uprli. Rekli so: «Ne! Damo le 3 fenige več, a samo strokovnim delavcem!» To je razgrelo delavce. Vedo, da so livarne železa samo zadnje leto dele na stran 70 milijonov mark. Prikranha pa ni rodil le kapital, marveč tudi delavčevi žulji.

Posredovati je začelo «Delovno razsodišče» in je ubralo srednjo pot med delavskimi željami in ponudbami tovarnarjev. Teh odgovor je pa bil: vsi delavci na cesto! In to za 12 fenigov!

Poglejmo za kulise.

Čudno je na prvi pogled, da je vlada na strani delavcev. Izplačuje jim brezposelno podporo, a le z največjimi žrtvami. V Berlinu priznavajo upravičenost delavskih zahtev. Toda tu ne gre zgolj za zvišanje delavskih mezd. Poglejmo za kulise in bomo brž videli, da ima tudi politika svoje prste vmes. Vsa nemška težka industrija je v rokah nemške nacionalne stranke. Tej je ležeče na tem, da drži v škripcih delavstvo, ki je udruženo v vladnih socialističnih in katoliških organizacijah.

Drugo je pa to, da so fabrikantje postali bolj lakomni. S svojimi železnimi izdelki si skušajo osvojiti vsa svetovna tržišča. To pa lahko store, le če proizvajalne stroške kar moč znižajo. Zatorej je treba delavca prikrajšati.

Vsled izprijetja delavcev in zastoja dela trpi vse nemško gospodarstvo. Ni še izgleda, kako se bo spor iztekel. Vlada je zdaj pooblastila notranjega ministra Severinga, da vodi pogajanja. V nekaterih tovarnah so se delavci že vrnili na delo. Toda porodil se je nov spor med 200.000

tkalci in njih gospodarji, tudi za stran mezd.

Nauk naše Cerkve.

Socialno in gospodarsko zlo, ki je padlo na Nemčijo, je zaskrbelo tudi Cerkev, varihinjo nravnih in socialnih dobrin človeštva. Po vsch delavskih okrajih se je duhovščina zbrala na dekanjske konferencc in povzdignila glas za delavce. «Industrija ni sama sebi namen, marveč mora služiti celokupnosti», je zaklical škof Hillebrand iz Dortmundu na javnem zborovanju. «Katoliški nauk zahteva od delavca, naj vestno vrši svojo dolžnost in naj vtisne svojim naporom pečat poklica od Boga hotenega in blagoslovljenega. Zato se pa upira tudi temeljnim postavam katoliškega prepričanja, če moža, ki dela, ponižamo na stopnjo sužnja in ga naredimo za slepo orodje gospodarstva!»

Vprašaj me še kaj?

1. Kdo je Krištof Kolumb?
2. Kje je Panamski prekop?
3. Koliko cesarstev je še v Evropi?
4. Kdaj so prišli Turki prvič na Goriško.
5. Katero mesto je največje v Italiji.

Nisi vedel: 1.) Imenuje se: Harry Stevens; lahko bi bil pogledal na prvo stran lista, pa bi uganil. — 2.) Dante. — 3.) Po uri v Greenwichu; to bi zvedel s — 5. strani v isti številki lista. — 4.) Urbanizem je pojav preseljevanja kmečkoga prebivalstva v mesto. — 5.) Turki imajo ali so imeli krive sablje, ker so tudi nožnice zakrivljene.

Dobili smo več odgovorov na vprašanja. Toda na vsa ni nihče prav odgovoril. Tu nekaj zanimivih: 3.) «Tiar» je polka in njena oblika je «ples» ali «tiara je ena izvrstna vedeževalka s citrami iz Arabije, njena oblika mi ni znana. Na 5. vprašanje je par takih pogruntanih: solze sv. Lovrenca so žalost ali solze sv. Lovrenca so dragocene kapljice vode.

Kaj nam z dežele pišejo

AVBER.

Zadnjič je «Mali list» pisal o misijonu, ki je bil pri nas. Moramo pa še emeniti, da se je misijon vršil od 18. do 25. novembra. Po vseh drugih občinah v soseščini so ga že imeli, tako da smo bili tudi v tem pogledu zadnji. Misijon sta vodila č. g. misijonarja dr. Ant. Zdešar in Iv. Zdravljč iz misijonske hiše v Mirnu. Slovesno procesijo ob sklepu misijona je vodil škofov namestnik, prečastiti monsijor Ivan Slavec, ob asistenci vse dekanjske duhovščine.

Ob tej priliki je bil v naši sredi tudi naš faran, častiti g. Avguštin Zlobec, de-

kan v Pomjanu.

Bog daj, da bi misijon obrodit obilo sadu!

KOMEN.

Pred kakimi tremi tedni se je zgodila pri nas huda nesreča. Domačina Pirc iz Vojsčice in Trampuž iz Kostonjevice sta hotela z motornim kolesom v Sežano na semenj. Na ovinku v Komnu sta trčila v avto. Trampuž si je nogo zlomil in so ga prepeljali v bolnišnico, Pirc je pa le lahko ranjen.

Vinska kupčija z našim teranom se še ni odprla. Kupci povprašujejo za zdaj le po vipavcu.

je s slabo nado nadaljeval Bretschneider. «V nuselski vinarni?» je vprašal Palivec. «E, tam se pretepajo vsak dan... saj veste, Nusle!»

«V bosanskem Sarajevu, gospod krčmar. Ustrelili so tam gospoda nadvojvodo Ferdinandu. Kaj pravite k temu?»

«Jaz se v take reči ne mešam. V rit naj me pihajo!» je spodobno odgovoril Palivec in si prižgal pipo. «Kdor vtika dandanes v take reči svoj nos, si lahko zlomi vrat. Jaz sem obrtnik; kdor pride in si naroči piva, mu ga natočim. Ali kakšno Sarajevo ali politika ali rajni nadvojvoda, take reči niso za nas, zakaj iz njih preži le jetnišnica.»

Bretschneider je umolknil in se razočaran oziral po krčmi.

«Tukajle nekje je včasih visela cesarjeva podoba», se je oglasil zopet po premolku; «prav ondile, kjer zdaj visi zrcalo.»

«Da, res je», je odvrnil Palivec; «tam je visel cesar in muhe so srale nanj. Zato sem ga del na podstrešje. Saj veste: lahko bi si kdo dovolil opazko, in potem bi nastale še sitnosti. Kaj mi je treba tega?»

«To je moralo biti v Sarajevu ostudno, gospod krčmar.»

Na to je odgovoril Palivec neobičajno previdno:

«V temle času je v Bosni in Hercegovini strašno vroče. Ko sem služil tamkaj, so morali našemu obrlajntantu devati led na glavo.»

Civilni stražnik je utihnil in njegov čmerni obraz se je razjasnil šele, ko je prišel švejk in si naročil vrček črnega piva, češ: «Tudi na Dunaju imajo danes žalost.»

Bretschneiderju so se oči posvetile v polni nadi in kratko je dejal: «Na Konopištu je deset črnih praporov.»

«Pa bi jih moralo biti dvanajst!» je rekel švejk.

«Zakaj dvanajst?»

«Da bi bil cel ducat! Na ducate je vse cenejše», je odgovoril švejk.

Zavladala je tišina, ki jo je prerušil sam švejk z vzdihom: «Tak je že pred božjo sodbo, Bog mu daj večni mir in pokoj. Niti tega ni dočakal, da bi bil cesar!»

«To so storili Srbi!» je navezoval Bretschneider.

«Motite se», je odvrnil švejk. «To so storili Turki zavoljo Bosne in Hercegovine.»

In švejk je razložil svoje naziranje o mednarodni politiki Avstrije na Balkanu. Turki so jo leta 1912. polomili s Srbijo, Bolgarijo in Grčijo. Hoteli so, da bi jim pomagala Avstrija, in ker se to ni zgodilo, so ustrelili Ferdinandu.

«Ali imaš rad Turke?» se je okrenil švejk h krčmarju; «ali imaš rad te poganske pse? Kaj ne, da jih nimaš?»

«Gost je gost», je rekel Palivec, «čeprav Turek. Za nas, obrtnike ni nobene politike. Ako plačaš pivo, lahko sediš v krčmi in čenčaš kar hočeš. To je moje načelo. Ali je to storil našemu Ferdinandu Srb ali Turek, katoličan ali mohamedan, anarhist ali Mladoček, meni je to vseeno.»

«Dobro, gospod krčmar», se je oglasil Bretschneider, «toda priznajte, da je to velika izguba za Avstrijo.»

«Namesto krčmarja je odgovoril švejk: «Izguba je to, gotovo, grozna izguba. Zakaj Ferdinandu se ne da nadomestiti s kakšnim tepcem. Samo še debelejši bi bil moral biti.»

«Kako to mislite?» je oživel Bretschneider.

«Kako to mislim?» je odgovoril miroljubno švejk. «Ako bi bil debelejši, bi ga gotovo že prej zadela kap, ko je preganjal na Konopištu babe, ki so po njegovem revirju zbirale dračje in gobe, in ne bilo bi mu treba umreti tako sramotno. Saj je škandal in novine so polne tega. Pri nas so pred leti v Budjevojicah zabodli na trgu v takem majhnem pretepu nekega trgovca z živino, nekega Bretislava Ludvika. Imel je sina Bohuslava, in kamorkoli je prišel sin prodajati prašiče, ni nihče ničesar kupil od njega in vsakdo je rekel: «To je sin tistega zaklanega in je gotovo tudi lump». Moral je v Krumlovu skočiti z mosta v Vltavo, in morali so ga potegniti iz vode, ga postaviti na glavo in mu pumpati vodo iz želodca. Toda izdihnil je zdravniku v naročju, ko mu je dal še neko injekcijo.»

«Ali vi delate čudne primere», je rekel Bretschneider resno. «Najprej govorite o Ferdinandu, a potem o trgovcu z živino.»

Mladi svet sili v tujino. 25. novembra je šlo osem Komencev v Ameriko. V kratkem bo pa odplula nekaj deklet iz Volčjegagrada v Argentino. Kaj je pa tam treba z doma, pa res ne vemo!

Ljudje upajo, da bo zdaj nekaj zaslužka pri delih za vodovod v Devinu in Sesišanu.

Naj za konec še to pristavimo, da se kregamo zastran čiščenja kalov. Včasih so samo jusarji bili dolžni kale čistiti. Zdaj jih pa mora vsaka hišna številka pa naj ima živino in grunt ali ne.

LOKEV pri Divači.

Ze dolgo ni bilo nič novega pri nas. Sedaj nam nameravajo narediti po vasi električno razsvetljavo. — Pred par dnevi je peljal od nas neki mož vrečo ječmena na premci v Trst. Hotel ga je prodati za veliko potrebo. Vsled dežja se je pa v Trstu zakasnil. Ko se je po noči vračal domov se mu je zgodila nesreča. Zadel je v korijero in se je težko poškodoval.

ŠKRBINA.

Po dolgem času smo imeli v nedeljo lepo cerkveno petje. Gostoval je dornberški mešani cerkveni zbor pod vodstvom g. J. Saksida. Peli so pri sv. maši ob desetih in popoldne pri blagoslovu. Zbor razpolaga z dobrimi glasovi. Pesmi so bile dobro naučene, le tu pa tem je manjkalo še malo piljenja. Spored je bil pravčzanimiv. Vodopivčeva himna Kristusu krađu ni primerna za začetek sv. maše. Peveci so peli s tako gotovostjo, da jih nisem še slišal. Zahvaliti se moramo požrtvovalnemu prevodnji in pridnim pevcem. Njihov trud naj Bog plača! Zeleni bi si še enakih obiskov. — Škrbinci vzdrinite se povzdignite lepo pesem v cerkvi!

DORNBERG.

Letos prodajamo vino prej kot druga leta. Se pozna, da ga je malo. Cena gre od 2 do 2.20 lir za liter. Največ vina je šlo do sedaj v naše Gore in v Gorico. Zelo poredkoma nas obiščejo naši Tržičani. Čudno, saj vendar nismo tako oddaljeni. Če bi v Trstu točili pristno dornberško vino, bi ga kljub vsem konkurencom mnogo prodali. Dež nas nadleguje pri sušenju otave. Dosti kmetov je spravilo otavo na nalašč zato nategnjeno živo, da ne bo segnala, ker letos bo vsaka pest dobrodošla. Da prihranimo seno krmimo živimo tudi z orehovini tropinanci, katere nam nabavlja naša druga.

VRHPOLJE pri Kozini.

V nedeljo popoldne je sicer bilo lepo vreme, pa vendar ni je pero sililo v roke, da kaj napišem. Enkrat se moramo Vrhpoljci pohvaliti: raztrgali smo eno železno srajca. Kaj je bila ta železna srajca? Popivanje žganja. — Imamo tudi zavarovalnico goveje živine. Tako pride lahko posestnik v slučaju nesreče zopet do svoje živine. — Vrhpoljci imamo tudi lepo polje. Odtod tudi naše ime.

«Nič ne primerjam», se je branil Svejč. «Bog ne daj, da bi hotel koga primerjati s kom. Gospod krčmar me pozna. Mar ni res, da nisem še nikoli nikogar nikomur primerjal? Jaz bi le ne hotel biti v koži nadvojvodove vdove. Kaj bo počela zdaj? Otroci so sirote in graščina v Konopištu je brez gospodarja. Ali naj se iznova omoži s kakšnim novim nadvojvodo? Kaj bi imela od tega? Ako gre ž njim zopet v Sarajevo, bo še drugič vdova. To je bil v Zlivi v Globokem pred leti neki logar — imel je nemaren priimek Pind'our. Ustrelili so ga divji lovc, in po njem je ostala vdova z dvema otrokoma in čez leto dni je vzela zopet logarja. A tudi tega so ji ustrelili. Nato se je omožila tretjič in vzela zopet logarja in rekla: Trikrat gre rado. Ako se še zdaj ne posreči, pa res ne vem, kaj storim'. Seveda so ji ustrelili tudi tretjega moža, a ona je imela s tistimi logarji že šest otrok. Bila je celo v knezovi kanceliji, graščaka v Globokem, in se je pritožila, kakšne težave in križe ima z logarji. Tak so ji nasvetovali ribnikarja Jareša v Ražicah. In kaj pravite? Utopili so ji ga na ribjem lovu in ona je imela

Le obdelovalci smo pa slabi. Ker imamo prav malo dobre vprežne živine, orjemo komaj 10 do 20 cm globoko. Gnojnice ne rabimo, umetnih gnojil tudi ne, čeprav bi to našemu polju dobro prišlo, ker je zemlja globoka. Pri nas je zelo dobra lega za sadjarstvo, pa je tudi tega malo. L. 1926. smo pridelali nad 1000 kvintalov češpelj, čez eno leto je suša pritislila in jih je bilo le par sto kvintalov; letos je pa suša vse pobrala.

Se nekaj, da ne zabim: po nekaterih družinah mislijo, da kar ni treba nič brati. Po nekod, kjer imajo knjige, jih malo prebrskajo, potem se jih pa loti bolezen «irganja».

BATUJE.

Kako je pri nas? Nič posebnega. V kratkem bomo spet par mladih ljudi zgubili. Dva Batujca in eden iz Sela se odpravljajo čez morje za srečo. Da bi jim bila mila!

Pevski zbor imamo pri nas prav dober. Včasih se porodi kako nesoglasje na korn. Toda ko gre za res, pa vsi skupaj potegnemo. Priznati pa moramo, da imamo tudi dobre voditelje in organista.

Naš blagi gospod ima zdaj obilo hoje in dela. Ker je č. g. dekan v Črničah bolan, hodi naš gospod pomagat v črniško faro.

SVETO.

V soboto prvega decembra je umrla pri nas vzorna krščanska mati Jožefa Pipan. Zapustila je sedem odraslih otrok. Rajnica je bila vzgledna ženska. Iz nje-

nih ust nisi slišal opravljanja ali obrekovanja. Pogreb smo imeli v nedeljo. Družini naše sožalje, rajna naj pa pri Bogu plačilo vživa.

DIVAČA.

V noči od 26. na 27. novembra je požar vpepelil gospodarski poslopji vaščanov Frana Žiberne in Janeza Rešaverja. Le Bogu se imamo zahvaliti, da ni bilo burje, sicer hi utegnil zajeti ogenj vso vas, pred vsem pa bližnja poslopja, in škoda in gorje, ki bi ju tako povzročil divji element premnogim rodbinam, bi bili nepopisni. Vzglede se je ob tej priliki izkazala tudi vaška vzajemnost. Pri gaščenju so se posebno odlikovale ženske, ki so pridno nosile vodo na kraj nesreče; pa tudi moški niso v pomoči zaostajali. Priznalno moramo omeniti tudi zastopnike tukajšnjih oblasti, pred vsem pa g. postajenačelnika, ki je dal za gašenje železnisko brizgalno na razpolago. Vsi ti so z drugimi vaščani vred pripomogli, da se je ogenj v razmeroma kratkem času pogasil. Gospodarja sta bila proti požaru zavarovana.

Kakor že napovedamo, se je odprla 1. decembra pri Rebeu v dolnjem koncu vasi nova mesnica. Odprl jo je g. Ivan Maver iz Lokve ter tako povzročil, da se je mesto pocenilo. Seka se sedaj v obeh mesnicah, v novi in stari pri Obersnelu. Boljše vrste po 6 L, slabše po 5 L kg.

Pred kratkim se je pri nas ustanovilo tudi društvo «Dopolavoro». Odprlo je svoj kino.

Kraljestvo božje na zemlji.

Poslanica čehoslovaških škofov.

Ob desetletnici obstoja češkoslovaške republike so vsi češki škofje izdali pastirsko pismo. V njem nastopajo proti nauku, da je država nastala zato, ker so ljudje hoteli. Država je le izraz človeške težnje po skupnem družabnem življenju. To težnjo je pa v človeka vliil Bog.

Kakor ima posameznik dolžnosti do Boga, tako je tudi država vezana po božjih postavah. Država brez Boga je bolj v pogubo posameznikov kot pa v korist.

Vrnimo se h krščanski nravi! Za državo ne more biti vseeno ali nravi red temelji na močni skali evangelija ali na majajoči se podlagi človeške znanosti. To je bistveno vprašanje za državo; saj moč države ni toliko v bogastvu in v svetnih dobrinah, marveč mnogo bolj v duhovni in nravi vrednosti njenih državljanov!

Rumeni Vincencij Pavlanski.

Ta častni naslov zasluži kitajski milijonar Loh Pa Hong. On je odločen katoličan. Vse svoje ogromno premoženje obrne le v dobrodelnne namene. Kot sv. Vincencij Pavlanski hodi po ječah, sprebrača razbojnike, zida iz lastnega

ž njim dva otroka. Pa si je vzela rezarja z Vodnjan, a ta jo je enkrat ponoči upilil s sekuro in se šel sam ovadit. Ko ga potem na sodišču v Pisku obešali, je še duhovnika vgriznil v nos in rekel, da sploh ničesar ne obžaluje in tudi o cesarju je rekel nekaj zelo grdega.

«In ne veste, kaj je rekel o njem?» je vprašal Bretschneider z glasom, polnim upa.

«Tega vam ne morem povedati, ker si ni upal nihče ponoviti tistih besed. Ampak bilo je baje nekaj tako strašnega in groznega, da je neki sodni svetovalec, ki je bil priča, zblaznel in ga drže še danes v izolaciji, da bi ne prišlo na dan. To ni bila običajna žalitev cesarja, kakoršne se delajo, kadar je človek nažrt».

«In kakšne želitve cesarja se delajo, kadar so ljudje nažrti?»

«Prosim, gospoda, pustimo to», se je oglasil Palivec. «Vesta, takih pogovorov nimam rad. Človek kaj blekne, potlej mu je pa žal».

(Dalje).

denarja bolnišnice, krščuje pagane. Pri oblastvih in pri ljudeh vživa silen ugled. Ustanovil je tudi društvo Katoliške akcije. Udje te zveze so v enem samem letu spreobrnil 13.000 paganov.

Se ne da drugače!

Med Vatikanom in Meksiko so začela pogajanja za ureditev verskih razmer v tisti nesrečni deželi. Callesa je modra in potrpežljiva politika sv. stolice pripravila do spoznanja, da se je treba pogoditi s katoličani.

Misijonar - sportni prvak.

Poročnik Robert Seminel 15. francoskega pešpolka je bil najbolj znan sportnik v Parizu. Imel je več prvenstev v teku in skakanju. Danes pa išče prvenstvo v indijskih misijonih.

Spomenik Devici Orleanski.

V mestu Lyonu so postavili velik spomenik Devici Orleanski. Ta svetnica, po imenu Ivanka d'Arc, je po božjem navdihnjenju rešila svojo domovino pred Angleži. Toda padla je v roke svojih sovražnikov in je umrla na grmadi.

Sam Herriot, brezverec, in lyonski župan, je spomenik odkril. V svojem govoru je slavil Ivanko kot veliko Francozinjo.

Papežev jubilej.

Osrednji odbor italijanske Katoliške akcije je imel sejo za proslavo petdesetletnice mašniškega posvečenja sedanjega papeža. Predsednik odbora za proslavo je kardinal Pompilj.

Sv. oče sam je bil za to, naj se proslava obhaja z molitvijo, z romanji v Rim in s pobiranjem darov za semenišča.

Slaven mož.

Rektor milanske univerze Srca Jezusovega in svetovno znani učenjak franciskan oče Gemelli obhaja svoj jubilej. Obhaja pa tudi 25 letnico, odkar je bil sprejet v katoliško Cerkev. Prej je bil vnet socialist in znan brezbožnik. Oče Gemelli je bil med svetovno vojno tudi v Gorici in ga dosti naših družin pozna.

Katoliška angleška stranka.

Angleški katoličani imajo po mnogih okrajih znatno število svojih volivcev. Pri volitvah v občinske zastope so zato nastopali samostojno. Mislilo se je že na osnovanje katoliške ljudske stranke. Škofje so pa sklenili, da zaenkrat po-

ložaj še ni zrel za novo stranko, toda tla so že preorana.

V pomoč izseljencem.

Po naredbi sv. očeta se je v nedeljo 2. decembra po vsej državi nabiralo in molilo za izseljence. Prispevki se porabijo za duhovno pomoč izseljencev.

Don Boscovo jezero.

Salezijanec Cobalchini je na čelu 32 mož močne karavane raziskal še ne poznane brazilske pragozde. Raziskovalci so odkrili velikansko jezero. Nazvali so je po ustanovitelju salezijanskega reda «Don Bosco jezero».

Potreba po pridigi.

Kralj v Siamu, v državi zadnje Indije, je videl, kako radi prihajajo novokrščenci poslušat ob nedeljah božjo besedo. Pa je mislil, da so le lepe besede misionarjev vzrok, da se nova vera tako hitro širi. Zato je ukazal boncem (poganskim svečnikom), da morajo pridigovati svojim budistom vsaj enkrat na teden.

Pot v Cerkev.

Baronica Handel Mazzetti, teta znane katoliške pisateljice Enrike Handel Mazzetti, se je odpovedala luteranskim zmotam in je prestopila v našo Cerkev. — Spreobrnil se je tudi protestant Bruno Rotschild od znanih Rotschildov. Hoče postati duhovnik. — V zadnjem mesecu se je dal krstiti tudi neki londonski šofer. Postal je delaven katoličan ter je ustanovil društvo katoliških šoferjev, ki steje v Londonu že čez sto članov.

Svinjepisje.

Španski naj najvišji sodni dvor je obsodil šestnajst znanih pisateljev na občutne kazni. Krivi so, ker so izdajali svinjske knjige, zlasti v kvar mladine. Neki list piše, da je madridska policija zaplenila za dve toni umazanega čtiva.

Francosko romanje.

Za velikonoč 1. 1929 bo prišlo v Rim se poklonit sv. očetu par tisoč mladih katoliških Francozov: studentov, delavcev, uradnikov, kmetov. Razpisanih je celo 100.000 frankov, ki se bodo razdelili med revnejše. Romanje bodo vodili francoski kardinali.

Smejmo se!

«Jaz poznam človeka, ki je natančno povedal leto, mesec, dan, uro in celo minuto svoje smrti. In vse se je tako zgodilo».

«Pa kako je prišel do tega?»

«Sodnik mu je pri obsodbi povedal».

×

Hribolazec svojemu novemu tovarišu: «Poglej, kako lepa je dolina tu spodaj».

«Čemu si me pa potem na vrh vlekel?»

×

Meščan vpraša planšarico: «Čujte, zakaj pa so vse krave tu na planini tako suhe?»

«Tak lep razgled imajo, da kar na pašo pozabijo».

×

Oče tepe sina. Ko «pouk» preneha vpraša oče: «Zdaj pa povej, pob, zakaj sem te!»

Fante joče: «Pol ure ste me topli, pa zdaj ne veste, čemu ste me».

×

«In celo v Španiji ste bili, gospod urednik? Pa kaj vas je tja vlekel?» — «Lokomotiva».

×

Gospa: «V službo bi vas že vzela, a spričevala so slaba».

Služkinja: «Kaj morem jaz za to, saj jih nisem jaz pisala».

×

Mlad trgovski uradnik se poteguje za mesto.

«Se razumete na dvostavno knjigovodstvo?»

«Seveda. Kjer sem bil doslej smo imeli celo trojno. Eno za šefa, eno za delničarje in pa za financno posebej».

Ali jemo preveč?

Ta-le tu gori prav gotovo. Pa tudi mi se običajno preko mere nallačimo. Po navadi ljudje veliko več jedo kot potrebuje telo. Sicer jih je na tisoče, ki čisto še skorje kruha nimajo, na drugi strani so pa taki, ki jim je trebuh Bog.

Starši dajejo navadno otrokom preveč jesti; če ne prevečkrat, pa vsaj pre-pogostokrat. Posebno sladkarije so tisto zlo, ki otrokom toliko boleznij nakopljajo. Odrasli pa običajno preveč jedo že zato, ker telo ne rabi več hrane za raščo. Glejte, kako skromno živi kak dninar ali drvar v gozdu, pa je vendar krepak. Apetit je sicer najboljši kuhar, a ne najboljši kašipot za množino jedi. Prav rad zapelje. Če pride kaj dobrega na mizo, jemo prav gotovo čez mero. Trenutno to sicer ne škoduje, toda polagoma se začno oglašati prebavila, srce, jetra in obisti. To pa še posebno pri takih ljudeh, ki se malo gibljejo. Anglež je suh, pa žilav. Nemec in mi se pa nagiblamo bolj k debelosti.

Anglež n. pr. prav dobro je, a čudovito malo. Mi se pa rajši «napokamo».

Vojna je tudi pri tem prašanju imela eno dobro posledico: sladkorna bolezen je skoraj izginila. Zakaj? Ker je bilo piščlo hrane. Odrasli lahko z manj hrane prav dobro izhaja. Ne le to: tudi bolj svež in gibčen ostane. Seveda je spčetka bolj težko se privaditi manjšim porcijam. Toda ko se človek privadi za organizem zadostni in ne čezmerni por-ciji, se boljše počuti. To ugodje je pa merilo, da ne jemo premalo.

DROBIŽ.

Ubožcem je mraz!

V Berlinu je mestna uprava ukazala sezidati 61 javnih dvoran s pečmi. V teh sobanah bo prostora za 5000 ljudi iz revnih družin, ki nimajo, da bi si drva kupile za zimo.

Tajfun.

Tajfun je neke vrste zračni vrtnec, ki leti z veliko naglico naprej. Kar mu pride na pot zmelje ko v mlinu. Taki tajfuni divjajo posebno na južnem Kitajskem in na Filipinih, otočju pri kitajski obali. Te dni je tajfun zopet obiskal Filipine. 200 ljudi je smrt storilo. Škoda gre pa v milijarde, ker so ondi bogata polja riža in kokosovih orehov.

Drag „špas“.

Nemčija je plačala Franciji že 16 milijard kot odškodnino za porušene kraje.

Nov „apostol“.

Po Nemškem imajo že dolgo opraviti s Terezo Neumann iz Konnersreutha, ki se ji baje svetniki in sam Kristus prikazujejo. Oni dan je pa na Poljskem 16 letni Mihec Mierowski začel trditi, da ima prikazni. Ljudem pridiguje na velikem travniku v rojstni vasi blizu Lublina. Včasih ga poslušajo do 200.000 ljudi.

Železnica.

Letos je železnica vrgla 4479 milijonov lir dohodkov. Je 350 milijonov manj kot lani. Železne ceste v naši državi merijo 16.534 km.

Dobra misel.

V sedanji francoski vladi sedi tudi državni podtajnik za telesno vzgojo. Gospod Henrik Pate je potemtakem prvi minister svoje sorte v Evropi.

Šiba potresa.

V soboto ponoči je strašen potres, ki je trajal le tri sekunde, vničil eno najbolj evaročih pokrajin v južnoameriški republiki Chile. Mesti Talca in Agillon sta kup ruševin. V bližnjih trgih se je pretrgal nasip in strašna sila vode, je zajela obupano prebivalstvo, ki se je rešilo izpod razvalin. Čez 280 ljudi je mrtvih, ranjenih je nešteto.

Draga zaroka.

Gospodična Paukert iz Berlina se je zaročila z Villijem iz Londona. Ker se je Villi skesal, je bil tožen in je plačal 15.000 mark za razdrto zaroko.

Krvava „ohcet“.

Blizu Varšave je bila ženitnina. Eden od svatov potegne revolver in v šali pomeri na ženina. Orožje se sproži in ženin — pade mrtev.

Kakor v sv. pismu.

Nekemu gospodu, ki se je pred tremi meseci kopal v Dooverju na Angleškem je padla listnica v morje.

Oni teden so ribiči vjeli veliko ribo in našli v njej potopljeno listnico z bankovci vred.

NAŠA POŠTA.

«Zvesti čitatelj»: 1.) Poezija sploh ne dobite več nikjer. 2.) Papirni rublji so pa za v ogenj, ker nimajo prav nobene vrednosti več.

Čitatelj iz Clevelanda: Škoda, da se niste podpisali na svoje pismo. Pišite nam kaj o slovenskih razmerah v Clevelandu. Vam homo prav hvaležni!

ZAHVALA

Podpisani se prav prisrčno zahvaljujem sl. zavarovalni družbi „La Fondiaria“ in njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starcu iz Barkovelj za pravilno plačano mi odškodnino za pogorelo poslopje in premičnine.

Priporočam vsakemu posestniku naj se zavaruje pri tej družbi, ki je najkulantnejša.

ČERNEHA MATIJA
Zabrežec št. 17.

IZJAVA

Podpisani izjavljam izrecno, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih eventuelno napravil moj sin Ivan Leskovec iz Idrijskega loga št. 18.

Ivan Leskovec, posestnik
v Idrijskem logu št. 18.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vreč. Uvoz in izvoz na vse kraje po ugodnih cenah. Trgovka Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

PEČENKO FERDINAND - TRST, Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznano žganjarijo, ima na razpolago najboljše likerje in vina.

KROJNA SOLA šivanje, vezenje, izdelovanje klobukov in umetnih cvetic — združena s krojačnico, otvoritev 1. novembra. — Via Lavatoio 5.
Donda-Klampferer.

TRGOVSKI POMOČNIK, z večletno prakso, z znanjem slovenskega in italijanskega jezika, išče službe tudi na deželi. Naslov: Gentilomo, via Milano 23 — Postojna.

MLINARJA in žagarja išče z novim letom Henrik Filipič — Dutovlje.

POZOR. Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je premestil svojo veliko zalogo in kotlarsko delavnico s Piazza S. Antonio «Pri Zvezdi» v ulico Moreli št. 15. — Izdeluje škropilnice najnovejšega sistema. Sprejema vsakovrstna popravila. — Toplo se priporoča ALOJZIJ LEBAN, kotlar, via Moreli 15, GORICA

23 LETNI KLJUČAVNIČAR in mehanik išče dela v mestu ali na deželi. Ponudbe na: Viktor Jurca, Dobravlje 6 p. Tomaj.

POŠTENA PRODAJALKA z večletno prakso išče mesta v trgovini z mešanim blagom na deželi. — Naslov pri upravi.

RICMANJCI! Prodajam zemljišče 1200 sežnjev z vodnjakom v kraju Monte Castiglione pod ugodnimi pogoji. — Naslov pri upravnistvu.

Vse reumatične bolečine ozdravi

ANTIREUMATIKUM

Alga

Po vseh lekarnah po 6 L. stek Labor. ALGA, Fiume (M. T.)

ZDRAVNIK

Dr. Emilio Gresic,
oče

se je preselil v Gorici s svojim ambulatorijem na Piazza Vittoria 5 nasproti lekarni Cristofolletti.

Antireumatikum „ALGA“

krepi mišice, ozdravljene od revmatizma po-daljši uporabi. Prodaja se v vseh lekarnah po 6.— L. steklenica. Laboratorij ALGA Fiume (M. T.)

Širite „MALI LIST“

SMILAJOD

Vsebuje jod in je vsled tega priporočljiv za čiščenje krvitežko dihanje, kronični katar ter posebno dober za osebe nad 50 let stare.

Cena steklenici Lir 10.—
Zavživa se vedno eno uro po jedi 2 žlici na dan.

LEKARNA CASTELLANOVICH
TRST - via dei Giuliani št. 42
Lastnik F. BOLAFFIO.

Izšel je VEDEŽ
za leto 1929
cena Lir 3.60

Pismena naročila se izvršujejo le proti predplačilu Lir 4.20
Dobiva se v knjigarni

ŠTOKA
Trst, Via Milano št. 37
in pri vseh podeželskih trgovcih.

TVRDKA G. STRUCHEL
naslednih G. Curet
Via Mazzini 36 — TRIESTE — Via S. Caterina 7

Vse blago rešeno pri požaru, se prodaja po izrednih cenah

Perilo - Volnenina - Žamet - Svilno blago - Pliši - Karakill - Nogavice - Rokavice - Kože za našive - Cipe - In razne drobnarije itd.

Če hočete varčevati kupujte pri „All' Economia Familiare“ v TRSTU na trgu Ponterosso št. 5.

Domestik težak	od L. 1.90 n.
Madapolan	» 1.50 »
platno Madona	» 2.20 »
platno Madona za rjuhe 150 cm visoko	» 4.75 »
Jajčna kožica	» 2.90 »
Fuštanj za vestalje	» 1.75 »
» piket za gate	» 2.90 »
» rdeče-plav	» 3.50 »
» za srajce črtan	» 2.85 »
» na dvojno lice	» 4.90 »
Cefir za srajce	» 2.50 »
Popelin fin	» 3.50 »
Žamet fantazija	» 6.90 »
Blago za suknje	» 10.— »
Cover-coat za površnike	» 19.50 »
Zenske suknje iz čiste volne in s kožuhovino	» 170.— »
Moške suknje iz čiste	» 75.— »
Napravljene kalje	» 26.— »
predpasniki	» 12.50 »
robcji a-jour	» —.45 »
Namizno perilo za 6 oseb	» 19.50 »
prtiči	» 1.50 »
Erisače pravi lan	» 2.90 »

Velikanska izbira telovnikov, pletenih jopic, maje volnenih plah, in kovtrov, posebnost: nogavice po zelo primernih cenah.

Slovenske knjige!

Največja zaloga slovenskih knjig! Vse najnovejše slovenske knjige so takoj v naši zalogi. — Imamo tudi bogato izbiro italijanskih in nemških knjig. — Posebej priporočamo slovenske molitvenike, ki so izšli v 40. vezavah.

Katoliška knjigarna v Gorici,
Via Carducci 2.

Krojni tečaji

krojačem, šiviljam, pletiljam v Ljubljani ali po pošti, z učnimi zvezki. Ob zaključku spričevalo (izprava). Zavod pri-skrbi učencem dovoljenje bivanja v Jugoslaviji, oskrbo in službe. *Krojno učilišče - Ljubljana*, Stari trg 19, F. Potočnik diplomiran v Italiji z naslovom krojnega profesorja.

Razpis za službo.

Podpisana konsumna zadruga razpisuje službo poslovođa, razprodajalca, poštenega, zmožnega knjigovodstva in deželnih jezikov. Spričevala zadnje službe, kavečija, plača po dogovoru. Oglasili se do 20. decembra 28. — nastop službe 1. januarja 29.

Kmetijska zadruga v Materiji
reg. zadr. z omej. zavezo

Gostilna „ALLE CORRIERE“

via Romagna 4
(zraven kavarni „Fabris“)

Domača kuhinja in domača vina - Najboljša postrežba - Zbirališče ljudi z dežele in postajališče korijer na vse kraje - Priporočata se vdana
STRANČAR in PERIC.

Deseti brat med jesenskimi sportniki in resnimi lovci

Še nikoli tako! Ves mesec oktober je bil pri nas izreden lov na polhe. Vse polharsko čuteče, celega postonskega okraja in tje do belega Snežnika je bilo na delu, z različnimi pastmi, starega in novega «tipa». Novi polharski naraščaj se mi pa kar nič ne dopade; ker je ta nelepa družba sklenila zvezo s sovami in uharicami, ki prežijo vedno v bližini polharskih taborišč in pridejo prav poceni do plena. Moj rajni oče so pa takole rekli: Polhar, ki tovarišu polhe in pasti krade, ni polhar, ampak «svene». Visoka gora sv. Lavrenca je bila v mirni noči kaj prilična, za opazovanje nedeljskih polharjev in športnikov.

Ognji, baklje, slišati je bilo petje, godbo in vse to na račun nedolžnih živalic, ki so prihitele bogsigavedi od kod v naše gozdove za živem. — Tudi jaz sem rovaril, s svojo «fajfo», po prepadih, dolinah in grebenih za polhi: Lov bi bil pa kmalu zame pogubonosni! Vlovil sem takega «starca», da mu ni bila moja skrinjica kos, temveč bi bil malodane on mene zadavil! Skupil sem jo pošteno. Domače ženske so me kadile, z jezevo kožo, s prisadno repo, pa tudi kaj pametnega so te vsehvalevredne ženske ugenile, seveda zastoj! Neko revše s severa, mi je pa reklo; da imam «drajt» v želodcu.

Ali, glej, v nesreči sreče!
Prišla sta gospoda dva,
oba visoko skušana
zdravila sta me kar «ekspres»,
sam Bog poslal ju je z nebes.

Zdaj pa:
holadri holadra,
fajfa polca spet rožla!

Sedaj pa še nekaj. Pred boleznijo, sem šel zvečer skozi majhno vasico našega okraja ter opazil, da imajo v neki hiši mladi fantički ples na orgelce. Stopil sem bliže, poslušal in tole slišal: Les pet strela, polko zagod' strela, boš pila strela, i t. d. Za božjo voljo, sem rekel, kaj je tukaj vse krščeno na ime «strela»? Hej fantički! Bogato je opremljena zakladnica z lepimi in dostojnimi izrazi, ključki do nje so pa: poučne knjige in časopisi! Sezite po njih in grdi izrazi bodo zginili!

Ljudska pratika je izšla

PODLISTEK

Jindřich Š. Baar
(Grušenjka).

PRVIČ V ŠOLI.

Fant se je začudeno ozrl vame: «Jaz ga nimam radi nosa», reče potem v joku, «ampak zaradi gospoda učitelja. Mamica je rekla, naj ga ne umažem, ker ga bom moral pokazati gospodu učitelju». Molče sem se obrnil v stran.

«Zdaj mi pa povejte, kaj so vaši starši?» sem poglobljal učno snov in razširil pojem «spoznanja z otroci». Radi spremembe, da bi dečke prveč ne utrudil in bi se oni ne ponašali s «preobloženim duševnim delom», sem se obrnil do deklic.

«Kaj pa je tvoj atek?» prašam ljubeznivo.

«Ne vem», je rekla boječje punčka.
«Kaj pa dela doma?» ji pomagam vljudno iz zadrege.

«Tolče mamico in mene in Tončko.

Skušnja

kaznilniškega ravnatelja.

Ravnatelj Sing-Singa, znane velike ječe v Ameriki je objavil razne skušnje iz svoje prakse. O posebnostih svojih «gostov» piše: «Iz lastnih izkušenj kot kaznilniški ravnatelj morem reči, da je revolverski junak navadno mehkosrčen, da je drzen ropar boječ in tat pošten. — Zakon zahteva, da živim v kaznilnici in da moram imeti kaznjence za posle. Tako sem imel za kuharja človeka, ki je nekoga zastrupil in bril me je mož, ki je nekomu prerezal vrat. Mojo 6 letno hčerko je spremljal na voznjah s ponijem izven kaznilnice človek, ki je bil obsojen na 25 let ječe, ker je odpeljal nekega otroka.

Zanimivo je dejstvo, da tat prezira sokaznjence, ki je bil istotako obsojen zaradi tatvine, a za morilce se mu zdi smrtna kazen komaj dovolj. Kaznjenc, ki je umoril svojo ženo, se je zgražal nad kaznjencem, ki je umoril svoje dekle. Od kodi to protislovje? Noben kaznjenc se ne čuti krivega za svoj zločin, vsak svoje dejanje sam pred seboj opravičuje z okoliščinami, v katerih ga je storil.»

O nagnenju k zločinu sodi isti pisec, da se ne more smatrati prirojeno. Zato ni lahko govoriti o zločinskih «tipih» ali kategorijah: «Ravnatelji velikih zavarovalnic trdijo iz izkušnje, da je med moškimi po svojih nagonih «devet desetih zločincev»; ženske so po njihovem mnenju poštenije. Na drugi strani pa pravijo voditelji velikih trgovin, da je večina moških poštenih in da devet desetih vseh tatvin izvrše ženske. Hotelski ravnatelji slednjič pravijo, da tako moški kakor ženske kradejo vse, kar ni pribito.»

Kdo je odgovoren za zločine? O tem sodi Amerikanec z ozirom na tamošnje razmere: «Odgovornost za zločine nosijo šola, verske sekte in mnogi nespametni očetje in prepopustljive matere, nečimerne zakonske žene, prenizke mezde plačujoči delodajalci, nepošteni politiki, oduševski bančniki in pohlepni izposojevalci denarja.»

Kraševke in Tržačanke, Notranjke in Goričanke, pravijo, da „Pekate“, ki zavite so v pakete, so najboljše kvalitete.

Po čem je lira?

Dne 5. decembra si dal ali dobiti:	
Za 100 dinarjev	33.62 L. sred. cena
100 franc. frankov	74.65 " " "
100 švic. frankov	368.— " " "
100 nemških mark	455.25 " " "
100 avst. šilingov	269.— " " "
1 dolar	19.05 " " "
1 funt	92.65 " " "

Njega pa ni doma; le malokdaj pride domov.

«Kje pa je?»

«V krčmi — ». Obmolnil sem. Kaj naj rečem na to? Hitro sem se odločil izvedeti mnenje drugih. Zivahno so odgovarjali vse križem: Moj atek vozi s konji. — «Moj je gospod ravnatelj». — «Moj je zidar». — Že sem pri deseti učenki, ta je povsila glavo ni pomišljala kaj je atek. Ni se domislila, pa je opisala z besedami: «Mi imamo hišo».

«A, hišo imate», sem se začudil kar tako, samo da sem nekaj rekel. A s tem začudenjem kakor da bi segel v sršeno-gnezdo. Otrokom se je zdelo, da mi zelo imponira tisti, ki kaj ima, pa so že preglašali drug drugega. «Mi imamo doma tri gosi». — «Mi pa jih imamo deset». — «Mi pa imamo kozo in ta ima kozličce». — «Mi pa štiri kokoši in peteline». — «Tudi mi imamo hišo, — tudi mi imamo hišo», je prekričal en glas trdovratno vse druge. V trenutku se je pomaknila bitka na povsem drugo po-

„Al Gran Risparmio“

Silvio Levi

Trst - Via S. Lazzaro 9.

Tam najdete velike partije blaga po priložnostnih cenah.

Kotenina	od L. 1.60 naprej
Platno Madonna, težko	» 2.50 »
Platno Douglas	» 3.— »
» za rjuhe, 150 c visoko	» 4.90 »
Brisače iz gobe	» 1.70 »
Prténina, bela, fina m	» 5.90 »
Fuštanj za obleko	» 1.80 »
Satin, črn	» 2.80 »
Posteljna pregrinjala	» 15.— »
Platnena podloga (kanepina)	» 1.50 »
Zefir za srajce	» 2.70 »
Najfinejši popelin	» 4.30 »
Beli prtíči	» 0.95 »
Robci z ažurjem	» 0.50 »

Velika izbira maj in nogavic za moške, ženske in otroke po neverjetnih cenah.

Velika zavarovalnica išče agentov

po občinah Julijske Benečije. - Najboljši pogoji - Bodočnost!
Ponudbe: Assicurazioni, TRIESTE - Via Valdirivo 32,1.

Dr. Delneri Gilberto v GORICI

— Zdravnik —
za očesne bolezni in predpisovanje očal.
Sprejema vsak dan od 11-12 in od 3-4
Corso Verdi 28.

Najvišje cene
plačujem za

KOŽE

kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jaz-becev, mačk, véveric, krtoev, divjih in domačih zajcev itd. - Skobci za lisice in kune vedno na razpolago.

D. WINDSPACH TRST

Via C. Battisti 10 II. nad. vrata 16.
Telefon int. 68-81.

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

MAJOLIČNE PEČI za kurjavo z drvni

od Lir 110.—
naprej

GIOVANNI SPERZA

TRST
Via Coroneo 5
Tel. 70-12.

Prosim svoje drage odjemalce, naj obiščejo moje skladišče, kjer najdejo vse potrebščine za ta letni čas PO UGODNIH CENAH.

ROMEO CIPRIANI

TRST - Piazza Carlo Goldoni št. 12

BLAGO ZA OBLEKE

Sukno za plašče	od L. 20.— naprej
Volneno blago za gospe	12.— "
Melton barvan	10.— "
Volnena flanela	10.— "
Pliširano blago, damoskirano s avilo	11.— "

TKANINE

Fuštanj, novost	od L. 2.50 naprej
Lavntenis, navaden	2.40 "
» debel	4.50 "
Piket pliširan, bel	5.— "
Moške srajce, bele	18.— "
» » barvane	18.— "
Ovratniki modernih oblik	2.50 "
Kravate	1.50 "

Bogata izbira narejenega perila

PLETENINE

Maje kosmate za moške in ženske	od L. 4.50 naprej
» volnene za moške in ženske	15.— "
» kosmate za dečke	8.— "
» volnene, športne, za moške	22.— "
» volnene, športne, za dečke	15.— "
» bombažne, športne, za moške	6.— "
» bombažne, športne, za dečke	3.— "
Pullover za moške	20.— "
» za dečke	10.— "
Telovniki za ženske	20.— "
» za deklice	10.— "

ROBCI

Volneni kaskol	od L. 5.— naprej
» robci	8.— "
Volnene šerpe	15.— "
Volneni šali	25.— "

ODEJE

Volnene plahte	od L. 15.— naprej
» fantazija	40.— "
Kovtri	45.— "

NOGAVICE

Nogavice za moške	od L. 1.— naprej
» » ženske	1.65 "
» » otroke	1.— "

SVILENINA: Veletrgovina svile po znižanih cenah.

PERILO: Najbogatejša izbira perila iz odličnih Brunnerjevih tovarn po konkurenčnih cenah.

DROBNARIJA: Bogata izbira rokavic, kap, gamaš, čipk, vezenin, okraskov, drobnih predmetov itd. itd.

Ženski kotiček

Nova žena.

O priliki njene 70-letnice so vprašali Selmo Lagerloef, kaj misli o moderni ženi. Izjavila je: «Odgovarjam s protivprašanjem: Ali že res imamo moderne žene? — Ženski tip stare dobe, ki se je stoletja razvijal pod prisilnim, strogim varuštvom, se je mogel v najboljšem slučaju približati popolnosti v dobroti in požrtvovalni nečnosti, pa tudi v ljubečnosti svoje zunanosti in obnašanja. Žena novega časa pa se razvija v mnogo večji svobodi; podobna je kraljici, ki je za svoja dejanja odgovorna le sama sebi. Toda ta nova žena je šele v razvoju in treba ji je dati časa za rast, ne da bi jo zaničevali ali pa povzdigovali v nebo. Me stare moremo samo želeči, da bi postala res tisto krasno bitje, katero smo pričakovale, ko smo zanjo zahtevale svobodo».

Odjedanje kruha.

Po mestih se je zadnja leta od sile razpaslo sprejemanje deklet tudi v take službe, kjer so bili prej sami moški. Na stotine moških z univerzitetnimi študijami pa čaka na borno mesto in se loti dela samo, da reče, da ima službo.

Ta pojav je socialno nezdrav. Tu ne gre za to, da je ali ni ženska sposobna za marsikatero tudi vodilno mesto v pisarnah. Toda bi ne bilo bolje, da tako mesto prevzame moški, ki bi si potem še družinico lahko ustvaril. Ravno tiste ženske, ki žive «samostojno» se največkrat tožijo, da ni nobenih izgledov na poroko. Kako neki, če pa same zapro moškimi pot do zaslužka in do možnosti ustvariti si lastno ognjišče. Na deželi se še ni slišalo, da bi oče dal hčeri «čez», če ima sina. Sicer bi tudi tam imeli tak pojav kot v mestih, da so dekleta vsa po službah, mladeniči z dovršenimi študijami pa morajo pohajkovati.

Vprašanje ženskih poklicev na škodo moškimi postaja zmeraj bolj pereče. Na Češkem so to že spoznali. Ministrski svet je sklenil, da v sodno službo žensk ne. Zdaj delajo na to tudi pri pošti. V Holandiji, na Belgijskem in v Angliji se tudi lotevajo tega vprašanja.

Ženska je po vsej svoji naturi mati in vzgojiteljica. Koliko poklicev se ji tu odpira: učiteljica, bolničarka, zdravnica itd.

S tem seveda nočemo očitati ženski, da bi bila manjvredno bitje. Ne, toda vrniti se je treba nazaj v meje narave, pa bo to socialno vprašanje samo po sebi odpadlo.

Ker se toliko ženskih moči ponuja, je popolnoma naravno, da se mezde nižajo in da moški za tak denar ne gre delat. Odtod pa zopet kvarna posledica, da večina mladih študiranih ljudi ne more v zakon.

Tako daleč smo že v velikih mestih,

da mlada gospodična iz urada gre zvečer po fanta, brezposelnega inženirja ali doktorja, in ga pelje na zabavo ter ona nosi «kaso».

Zdravo bi pa bilo mladim moškim močjem preskrbeti kruha s tem, da se z zakoni zabrani dekletom pot v službe, kjer odvzamejo kruh moškemu.

Boste videli potem, da bo več srečne ljubezni in porok ter manj vodenega in često nemoralnega «flirta».

Na vprašanje se bomo še povrnili, ko se oglase nekateri, ki se za stvar bolj zanimajo.

Vrhunci napredka.

Moderna kultura se sama hvali; v pismu in govoru se baha. Tukaj velja pregovor: lastno hvala se pod mizo valja. Poglejmo kulturnemu kljusetu na zobe.

Na Dunaju sedi v policijskem zaporu leto za letom trajno kakih 100 deklet, starih po 18 do 25 let. Zaprte za par dni ali tednov «radi prepovedanega povratka». Še niso Berte izpustili, že privedejo noter Urško; Nežka in Pepca se na vratih srečata: ena ven, druga noter. Kaj so zagrešile? Ko so domači kraj zapustile, postal jim je Dunaj druga domačija. Služile so, naredile kako nerodnost, bile obsojene in iz mesta izgnane. Vrnejo se, ker se ne vedo kam vtakniti, iščejo, kako bi se preživile, pa jih zaloti policija «radi prepovedanega povratka».

Kako bridka je življenjska pot premnogih deklet, ki v blaženo mesto hite izpod domače strehe. Delo se naloga težko, plačuje pa slabo. Posla navadno vsa družina postrani gleda, si dovoljuje proti njemu očiteno prezir, se iz njega ponorčuje sebi v zabavo. Gorje pa dekletu, če se kaj malega pregreši; če jo policija vpiše v seznam slabih ljudi. Marsikatera bi po prvem padcu rada popravila, pa ji izgubljeno dobro ime dela strašne težave. In tako jo sila razmer tišči navzdol, vedno niže in globlje.

Tu je velik socialni problem, ki ga moderna družba ne mara videti in ne v roke vzeti. Seveda treba je zasledovati po listih, kako hitro je tekel Nurmi zadnje nedelje, ali kakšne hlače je imel Tunney pri poroki. To nedeljo treba dreti na nogometno brečališče, drugo nedeljo bodo konjske dirke. Moj Bog, saj smo že dovolj nervozni!

Loterijske številke.

1. decembra 1928.

BARI	23	52	7	28	73
FIRENZE	55	50	6	42	3
MILANO	85	49	54	27	68
NAPOLI	39	75	42	35	43
PALERMO	55	79	5	72	11
ROMA	65	44	22	69	51
TORINO	29	42	28	1	85
VENEZIA	17	44	70	23	82

Ije. Moral sem se torej proti svoji volji seznaniti s tem, kaj kdo ima. Poslušam torej potrpežljivo.

«Jaz imam doma konja, a lesenega». — Jaz pa imam doma nove hlače iz zameta». — Jaz nove čevlje, rumene». — «Tudi jaz bom imela takšne». — Kakor iskra je preskočil govor iz sedanosti v prihodnost. «Moja mamica mi kupi novo čepico, ki bo še čez ušesa». — «Meni pa nov klobuk s trakom in peresom». «Meni pa — meni pa» — se mešajo glasovi, se prekričujejo in pobijajo. Moral sem konečno prav lepo zakričati, da sem ta mali narodič obvladal, umiril in obdržal na uzdi.

V oči mi je padla mala, blede deklica. Sedela je žalostno, in držala roke vzorno na klopi, čeravno nisem zapovedal tega. Se ni smejala, ne bahala; nekako prezgodaj se mi je zdela zrela in pre-resna že za malo deklico.

«Aj, ti mi pa ničesar ne poveš? Kaj imaš pa ti doma?» sem pristopil k nji. «Jaz nimam ničesar», je rekla s tihim, srčnim glasom.

«No, ateka imaš?»
«Nimam ateka», je zagorela kakor škrlat.

«Imaš torej mamico?»
«Tudi ne».

«Čigava pa vendar si?»
«Od nikogar. Občinska sem». — Kri vsem je zastala v žilah. Otroci pa kakor da bi čutili, kako grozna boleost se tu odkriva, so vsi obmolknili.

«Pri kom pa si, moj otrok?»
«Koga pa imaš namesto ateka?»
«Gospodarja».

«A namesto mamice».
«Gospodinjo».

«Torej nisi od nikogar?» sem, jo prašal z nova. Deklica je le odkimala z glavo.

«Torej veš kaj; dokler boš hodila v šola — boš tu v šoli moja, veš! Zdaj pa pojdi sem in sedi v prvo klop na konec — ».

Tako je letos končala moja prva ura v prvem razredu moje «spoznanje z otroci».

Na majhne obroke

obleke, paletots, štajerske suknje, dežni plašči, blago za obleke, fuštanj, perilo, kape, dežniki itd.

TRST, piazza della Borsa 7, I. nad.

ZLATARNA Albert Povh

TRST, Via Maximali št. 46

kupuje krome po 1'46

Propravlja in prodaja zlatenino

LAMA „TRIESTE“

Trst, Corso Garibaldi 19

Najbolj koristni darovi

za BOŽIČ

Strojčki za britje, vzorec Gillette od 3.— L. dalje.

Strojček za striženje 18.— L. Garniture najfinejšega orodja za vrta-nje od 9.50 L. naprej.

Orodje za rokodelce in profisioniste. Posebnost: Noži, britve, škarje, znamke „Solingen“.

— Vse zajamčeno in dober kup —
Corso Garibaldi 19 (prej Barriera)

Veletrgovina

Izgotovljene obleke — Površniki
Paletots — Raglan
Trench Coats — Dežni plašči
za moške in mladeniče.

Posebnost mornarskih in športnih kostumov za šolarje.
Poseben odelek:

Sukno in blago

za naročila po meri, ki se izvršujejo v lastni prvovrstni krojačnici po skoro tovarniških cenah samo v skladišču moških oblek

„Alle Grandi Fabbriche“

TRST - Corso Garibaldi 10, Telef. 79-35.

NB. Blago ki ne ugaja, se zamenja ali pa se denar popolnoma vrne.

Državni patent garantiran

Automobilna mehanična šola

TRST - Via Imbriani 14 - Telefon št. 73-87.

Čevljarnica FORCESSIN

Med delavci najbolj priljubljena

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Mihoc: Ti Jaka pa imaš zmerom elegantne čevlje.
Kje neki jemlješ denar?
Jakec: Jaz kupujem pri Forcessinu, pa še manj potrošim in sem bolje obut ko ti.
Mihoc: Grem pa še jaz gledat za en par k Forcessinu.
Jakec: Le pojdi, boš videl kako boš zadovoljen.

ZDRAVNIK
Dr. FRAN GRUDEN
ordinira v TRSTU
Via S. Lazzaro 23 II n.
(zravn. kavarn. Roma)
od 10 in pol predp. do 13
V NABREŽINI ord. samo popoldne od 14 do 18 (na lastnem domu.)

ZOBOZDRAVNIK
Dr. L. MERMOLJA
SPECIJALIST ZA ZOBNE IN USTNE BOLEZNI
SPREJEMA V GORICI
Na Travniku št. 5 II.
od 9-12 in od 3-5.

PISALNISTROJI
veliki in tudi majhni za potovanje.
Kontrolne blagajne
tudi na 2 predala po zelo ugodnih cenah
MÜLLER, Trst, via Ireneo della Croce 6, Tel. 82-96.

Velika zaloga mrtvaških predmetov.
Kompletne pogrebne opreme:
I. razreda od 800 lir naprej
II. " " 200 " "
III. " " 100 " "
pogrebi otrok od 25 lir naprej.
I. SAKSIDA - DORNBERG 3.

Gospodarstvo

Odtrgaj in pilepi na kurnik!

Deset zapovedi za gospodinje.

1. Drži vedno le take kokoši, ki so dobre nosivke. Da prideš do njih, si nabavi jajca od kakega znanega kokošjerejca.
2. Če ne moreš dobiti jajec kake znane pasme, vzgoji si dobre kokoši sama, na ta način, da jih stalno opazuješ in da podkladaš vedno le jajca od najboljših nosivk.
3. Pri izbiranju pazi, da boš imela samo eno vrsto kokoši, ki bodo vse enake barve in zunanosti. Podedovanje barve in zunanosti ti bo v glavnem znak, da so kokoši podedovale tudi dobre lastnosti.
4. Najlepših petelinov ne prodajaj, ampak si jih obdrži zase. Na vsakih 10 kokoši imej po enega petelina.
5. Stare kokoši izmenjavaj vedno z mladimi. V splošnem ne drži kokoši več kot 4 leta, ker ti poznaje nesejo tako malo, da ti ne plačajo več hrane in truda.
6. Ne dajaj krme kokošim takoj zjutraj, ko jih izpustiš, s tem polenijo in niso več tako pridne za iskanje hrane.
7. Če krmiš zrnje, daj ga prej v škafo in polij ga z vodo (pozimi ga pokrij, da se prej ugreje). Ko se napihne, ga začni krmiti. Tako zrnje dobro vpliva na nošenje jajec. Enkrat na dan daj kokošim mehko krmo (kuhinjske odpadke, krompir i. t. d. pomešane z moko).
8. Imej dovolj velik in zračen kurnik Poleti, ko je vroče, naj pride vanj dovolj svežega zraka, pozimi pa naj bo topel.
9. Vsak mesec enkrat moraš kurnik dobro počistiti. Da obvaruješ kokoši nalezljivih bolezni in da jim uničiš mrčes, poškopri večkrat kurnik z apnenim mlekom. Daj kokošim priliko, da se bodo pepelile, ker tudi na ta način se iznebijo mrčesa.
10. Če se pojavi med kokošmi kaka nalezljiva bolezen moraš vse bolne kokoši takoj odstraniti in jim zabraniti vsak najmanjši stik z zdravimi. Niti jesti ne smejo iz ene posode. Kurnik razkuži takoj (z apnenim mlekom, lizolom ali kakim drugim razkužilom) in potem večkrat za seboj.

Kokošja krma.

Naše gospodinje povečini kokoši ne krmijo premalo, v tem oziru jim ni mogoče očitati ničesar. Napaka, ki jo delajo, obstoji v izberi krme in v času krmjenja.

Glede časa krmjenja velja pravilo, da se kokoši ne sme nakrmiti takoj zjutraj, ko se jih izpusti. S tem se naučijo lenobe in niso tako pridne pri iskanju hrane. Zjutraj naj bodo kokoši lačne in naj se jim da prva hrana še le okrog 10. ure; drugič pa jih na krmimo popoldne.

S čim naj krmimo kokoši?

Pri nas po deželi dobi kokoš največ zrnja, ponekod jim zamesijo tudi moko z vodo. Preveč zrnja ali pa celo samo zrnje ni najboljša hrana. Posebno ne koruza, ki dela kokoši mast in ima slab vpliv na nošenje jajec. Enkrat na dan kokoš lahko dobi zrnje in sicer je najboljši oves. Mnoge kokoši ovsu ne marajo, zato si pomagamo na ta način, da ga denemo v škafo in polijemo z vodo. Ko se napihne in pokaže kalico, postane mehak in kokoši se ga ne branijo več. Tak oves ima pa tudi še to prednost, da zelo dobro vpliva na nošenje jajec. Kjer ni ovsu, lahko vzamemo tudi drugo žito in ga pustimo na isti način

skaliti. Vsako žito je boljše skaljeno kot suho, ker po njem kokoši mnogo bolj nesejo. Seveda ne smemo pustiti, da žito požene dolge klice, to bi ne bilo gospodarno. Za drugo krmo pa so najboljše kuhinjski odpadki pomešani z moko. Saha moka mi tako dobra. V normalnih letih se da kokošim lahko ostanku kuhanega krompirja, letos seveda še olupkov ne bo, ker je bil pridelek krompirja premajhen.

Kokoši kurnik.

Veliko krivdo, da naša kokošjereja stoji tako slabo, ima tudi kurnik. Pod besedo kurnik sicer razumemo majhno, temno luknjo, toda kurniki v naših vaseh niti tega imena ne zaslužijo. Če hočemo, da bodo kokoši zdrave in da nam bodo pridno nesele, jih moramo držati v dovolj velikem in zračnem prostoru. Poleti mora gospodinja gledati, da pride v kurnik dovolj svežega zraka, pozimi pa mora skrbeti za to, da bo dovolj topel. V toplen kurniku pozimi kokoš bolj pridno nese kot v mrzlem.

Meobhodno potrebno je, da kurnik vsaj enkrat na mesec popolnoma očistimo. Da se obvarujemo nalezljivih bolezni, ki so naredile v zadnjem času po naših krajih mnogo škode in da vničimo mrčes, poškopimo ob tej priliki cel kurnik dobro z apnenim mlekom.

Najlažje opravimo to delo s trtno škopilnico, kjer te ni, pa tudi z metlo. Kjer ni čistoče, tam v kurniku kar mrgoli mrčesa (kurjancev). Uboge kokoši se vedno obirajo, seveda brez uspeha. Kokoš, ki ima mnogo mrčesa, je nemirna, rabi več hrane, todo kljub temu slabi in le malo nese.

Trst in mlekarjska centrala.

Tržaški «Popolo» od 29. novembra prinaša zopet članek o ureditvi dobave mleka za tržaško mesto. Člankar pravi, da goriške mlekarne danes hirajo radi konkurence mlekaric, ki nosijo mleko po hišah. Na drugi strani, izvaja člankar dalje, trpi pa tudi kmet, ker denar, ki ga dobi za mleko, mu ne plača niti stroškov, za rejo krav. On računa, da da krava dnevno povprečno 7 litrov mleka, za katero dobi kmet (plačano po 90 štot.) 6 lir 30 stotink.

Po njegovem bi bilo vprašanje dobave mleka najboljše rešeno na ta način, da bi «Delavske zadruge» (Cooperative Operaie) prevzele vsa mlečna zbirališča po deželi in vsó prodajo mleka v Trstu v svoje roke.

Škoda, da niso podatki člankarja glede cen resnični, ker danes dobi kmet za mleko le 60-70 stotink, ponekod niti toliko ne.

Kras v solncu.

V «Piccolo» od 30. novembra opisuje nekdo našo kraško zemljo sledeče:

...Videl sem vrhove Nanosa, pokrite s snegom, Vremščino, smejočo se v zlatem solncu, Snežnik z bleščečo glavo, obrnjeno v nebo.

Od vseh strani svetlo solnce in božanstvena jasnost; vsa pobočja in vsi vrhovi so se smejali na solncu, zrak je bil brez najmanjše sapice in čist kot na gorah. Še rumeno in rdečkasto listje gozdov se je smejal, zadnjič mogoče.

Lepa je ta zemlja! Da se ji še izboljšajo pašniki in travniki, uredijo in zasadijo novi gozdovi, da se po nji natrese sadnega drevja, da se naredijo, kjer treba, velike betonirane jame za deževnico, kakšna bi bila ta krasna zemlja šele potem!

Kras ni puščava, zaključuje pisec, v njem leži bogastvo, treba ga je samo izkopati.

Sadje. V mariborskem okrožju so že prodali preko 1000 vagonov prvih jabolk. Šle so na Nemško, na Švedsko in v Holandijo. Cena je po 3 dinarje, izbrane pa po 4 do 5 dinarjev kilo.

Tipografija FRATELLI MOSETTIG - Trieste.

S. T. I. P.
Società Anonima - Milano

Za praznike izrabite priliko.

VELIKA

RAZPRODAJA VSEGA BLAGA

falirane tvrdke Camerino

TRST - Via Felice Venezian št. 9.

**Svila - Volna - Kotenina - Drobna-
rija - Robci - Nogovice - Rokavice -
Plahte - Volneno blago za obleke -
Brisače - ostanki**

Primerjajte nekatere naše cene:

Paletot	L. 80.—
Pullower	od L. 16.— naprej
Svilene šerpe	" 3.90 "
Moške nogavice	od L. 0.95 do L. 3.75
Ženske nogavice	" 2.50, 3.95, 4.90
Ženske nogavice svilene	L. 3.95
Kapok	po L. 5.90 kg.
Kovtri	" 55.—
Volna	od L. 3.90 naprej
Kravate	" 1.50 "

— itd. itd. itd. —

Cene absolutno konkurenčne.

Trgovina narejenih oblek in konfekcij

DAVIDE CAVALIERO

TRST - Corso Garibaldi 5, Tel. 79-32
(prejšnja Barijera)

Bogata izbira oblek, povišnikov, paletov, nepremožljivih plaščev, jopičev, podloge iz kamelne dlake, trench coats in gabardines za može, mladeniče in otroke.

Blago na mero, domače in tuje proizvodnje

- Specialiteta v plavih in črnih oblekah -

Krojačnica I. reda.

Govori se slovensko

Zmerne cene. — Cene konkurenčne.

Najboljše čevlje ima v Trstu v zalogi

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

::: LASTNA IZDELOVALNICA :::

Čevlji delani samo na roko.

Tvrdka znana po vseh podeželskih sejmih.

Pahor je na sejmih:
8. v Podgradu,
10. v Št. Petru n.K.
12. v Sežani
13. v Labinju Istra,
16. v Trnov. - Bistr.